# PRZEGLĄD NOTARJALNY

ORGAN NOTARJATU POLSKIEGO

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZAWODOWYM I ZAGADNIENIOM PRAWNYM Z DZIEDZINY TEORJI I PRAKTYKI NOTARJATU



TREŚĆ Nr. 3 — 1934 r.



**Redakcja i Administracja:** Warszawa, Kapucyńska 6, gmach Hipoteki, lokal Nr. 62, telefon 257-81.

**Godziny dla interesantów:** od 10-ej do 1-ej po poł.

**Rękopisów redakcja nie zwraca.**

**Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.**

**Prenumerata:** miesięcznie — 2 złote, kwartalnie — 5 złotych, rocznie — 20 złotych; dla asesorów, aplikantów i pracowników notarjatu — miesięcznie 1 złoty.

**Ogłoszenia:** strona—200 zł., $^1/_8$ str.—30 zł., $^1/_{16}$ str.—20 zł., drobne — 20 gr. od wyrazu.

**Konto P. K. O. 1.372.**

**Cena numeru — 1 złoty.**

Nr. 3. WARSZAWA, LUTY — I, 1934 r. Rok XIII.

# NOTARJAT POLSKI
## NA PRZEŁOMIE DZIEJOWYM

W szesnastym roku samoistnego bytu odrodzonej Rzeczypospolitej nadeszła chwila, która wprzęga notarjat do rydwanu wielkich na miarę dziejową przeobrażeń polskiego życia publicznego: jesteśmy oto świadkami i czynnymi współtwórcami „stawania się“ nowych instytucji korporacyjnych, które mają wprowadzić notarjat polski na nowe tory działania zbiorowego dla dobra zawodu — w imię potęgi Państwa!

Szczęśliwym udziałem pokolenia, do którego Opatrzność zaszeregować nas zechciała, stało się wszechstronne budownictwo własnego rodzimego gmachu życia zbiorowego na wszystkich polach pracy i twórczości. Notarjat polski przez długie — jakże długie w oczekiwaniu, choć tak krótkie w skali dziejów — lata czynił wysiłki, by poprzez jednolitą rodzimą ustawę notarjalną, którąby uwzględniała zasadnicze postulaty współdziałania zawodowego, stanąć na swoim skromnym odcinku do szeregów tej wielkiej twórczej pracy. I dopiero ku końcowi r. 1933 notarjat zdołał wreszcie uzyskać ową podstawę prawną, na której obecnie staje do działania.

Tak, staje do twardej, codziennej pracy społeczno-zawodowej, znaczonej najgłębszem dążeniem do podźwignięcia instytucji notarjatu wzwyż ku szczytnym hasłom idealizmu zawodowego, pomny na prawdę przewodnią, bezwzględnie miarodajną dla każdej pracy zespołowej, że tylko wyraźna idea, której się służy dla dobra ogólnego, jest najpewniejszym motorem działania w kierunku zaspokojenia najżywotniejszych interesów środowiska zawodowego.

To, co dotychczas na znacznej połaci Państwa było udziałem jednostek, które w niezmiernie trudnych warunkach dźwigały na swych barkach przewodnictwo prawnie niezorganizowanego zawodu, to obecnie stać się winno i stać się musi obowiązkiem wszystkich, obowiązkiem, obwarowanym nie tylko sankcją przez prawo ustanowioną, ale nadewszystko sankcją sumienia zawodowego i poczucia obywatelskiego.

Zapewne, jednostki, którym przypadły w udziale role kierownicze i które ponoszą wskutek tego odpowiedzialność szczególną, będą przewodziły tej rozpoczynającej się obecnie pracy nad budową gmachu notarjatu polskiego. Ale by ludzie ci przewodzić mogli najskuteczniej i z największym dla sprawy pożytkiem — trzeba, by wszyscy, wszyscy bez wyjątku członkowie każdej izby notarjalnej stanęli w zwartym i karnym szeregu do pracy zespołowej. Albowiem prawdą jest tu, jak i wszędzie, gdzie wchodzą w grę prawa psychiki społecznej, że decydującym dla powodzenia pracy rad notarjalnych czynnikiem jest — obok wysiłku twórczego ludzi, którzy do rad weszli — nastawienie psychiczne każdego notarjusza, choćby z najgłębszej prowincji. Ten to notarjusz musi równać się ku górze, a trzeba wszystko, co w ludzkiej leży mocy, zrobić, by on chciał się ku górze równać, by chciał wzbudzić w sobie poczucie dobra zbiorowego, by chciał stać się żołnierzem w służbie zawodowej. A jeżeli nie będzie chciał lub nie będzie umiał chcieć — to wtedy dopiero wypadnie chwycić za broń, jaką w celach represyjnych prawodawca dał tym, którzy mają nowe prawo o notarjacie, nie tylko z martwej litery, ale z żywego jego ducha, w codziennym wysiłku wcielać w rzeczywistość.

Przed powołanemi właśnie do życia radami notarjalnemi otwiera się ogrom pracy. Postanowienia prawa to wszak tylko ramy, które trzeba umieć wypełnić żywą i pozytywną treścią. Zakres działania rad notarjalnych jest wprawdzie ograniczony, ale i w tym zakresie, jaki pozostawiony został twórczej pracy korporacyjnej, można zdziałać bardzo wiele, jeżeli od pierwszej chwili obok mechaniki pracy położony będzie szczególny nacisk na polot tej pracy. Nie wystarczy bowiem to, że rada będzie sumiennie i porządnie załatwiała bieżące papiery i wypełniała wszystkie włożone na nią przez prawo obowiązki. Nie! Trzeba czegoś znacznie większego: wysiłku twórczego o wysokiem napięciu społecznem. Mniemamy, że wtedy i tylko wtedy rady notarjalne spełniać będą właściwie ciążące na nich zadania, gdy od pierwszej chwili nakreślą sobie programową linję działalności, nastawioną w mocnem oparciu o grunt praktyczny ku wyżynom pracy zawodowo-społecznej.

Chwila dla notarjatu polskiego, który czekał na nią przeszło piętnaście lat, jest istotnie przełomowa na miarę dziejową i poraz drugi już się nie powtórzy. Wielka jest więc odpowiedzialność wszystkich notarjuszów, którzy pod przewodem rad notarjalnych muszą wejść w rytm dziejowy, jaki chwila obecna nasuwa, a szczególnie, jak zaznaczyliśmy, wielka jest odpowiedzialność samych rad, które muszą możliwie sprawnie przeprowadzić to przejście z dotychczasowego utratego gościńca zakorzenionych zwyczajów i nałogów na nową drogę współdziałania korporacyjnego pod hasłem naczelnem: dla dobra zawodu — w imię dobra Państwa!

# PIERWSZE WALNE ZGROMADZENIA IZB NOTARJALNYCH

## RADY NOTARJALNE W WARSZAWIE, KRAKOWIE, WILNIE I KATOWICACH

W ostatnim numerze podaliśmy na tem miejscu (str. 2 i nast.) krótkie sprawozdania z pierwszych Walnych Zgromadzeń Izb Notarjalnych okręgów Sądów Apelacyjnych: w Poznaniu (odbyło się dnia 14 stycznia r. b.) i w Lublinie (dnia 21 stycznia r. b.).

Dziś z kolei podajemy sprawozdania z pierwszych Walnych Zgromadzeń Izb Notarjalnych okręgów Sądów Apelacyjnych: w Warszawie (odbyło się dnia 28 stycznia r. b.), w Krakowie (tak samo), w Wilnie (tak samo) i w Katowicach (dnia 27 stycznia r. b).

W ten sposób mamy już pełny obraz z wyjątkiem Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie, która dotychczas pierwszego Walnego Zgromadzenia nie odbyła, a to z powodów, które wyłuszczyliśmy w poprzednim numerze (str. 4). Ponieważ jednakże mianowania notarjuszów w okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie już przeważnie nastąpiły (p. Ruch osobowy — w niniejszym numerze), przeto mimo nieobsadzenia jeszcze kilkunastu stanowisk spodziewać się należy, że niebawem będziemy mogli podać i sprawozdanie z pierwszego Walnego Zgromadzenia Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego we Lwowie.

### W WARSZAWIE

Pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie odbyło się dnia 28 stycznia 1934 r. w sali I-szej Sądu Okręgowego.

Zgromadzenie otworzył o godz. 11 m. 15 Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie p. Piotr Orłowski, który witając zebranych zaznaczył, że nowe prawo o notarjacie jednoczy notarjat polski w jedną całość, znoszącą granice dawnych zaborów, wspomniał o świetnej przeszłości dawnego notarjatu, który w czasach największego ucisku zawsze duszę polską zachował i ideały swe wysoko stawiał, wreszcie omówił zasady i cele, nakreślone ustawą, wprowadzającą szeroki samorząd w życie Notarjatu Polskiego.

Po zagajeniu Przewodniczący powołał do stołu prezydjalnego jako asesorów pp. Notarjuszów Nowickiego, Paszkowskiego i Romana z Warszawy, Bacciarellego z Grójca, Płoskiego z Makowa i Raczkiewicza z Będzina, oraz jako sekretarzy Notarjuszów Jasińskiego i Moldenhawera z Warszawy.

Wobec śmierci Not. Dyakowskiego na wniosek Przewodniczącego uczczono pamięć zmarłego przez powstanie.

Na porządek dzienny obrad Przewodniczący postawił sprawę uchwalenia budżetu Izby, wysokości składek członkowskich i funduszu zapomogowego na wypadek śmierci (t. zw. pośmiertne) na okres do 1.VI.1934 r.

P. Not. Hübner złożył wnioski: 1) o uchwalenie na okres od 1.II.1934 r. do 1.VI.1934 r. budżetu na potrzeby Rady Notarjalnej w sumie 4040 zł. miesięcznie, 2) o uchwalenie składki miesięcznej członkowskiej w wysokości 22 zł. płatnej zgóry od 1.II. 1934 r. do ósmego każdego miesiąca, aż do dn. 1.VI. 1934 r., 3) o uchwalenie składki organizacyjnej jednorazowej w kwocie 20 zł. płatnej do dn. 1.II.1934 roku, 4) o uchwalenie składki t. zw. pośmiertnego w wysokości 10 zł., w każdym wypadku śmierci członka Izby od każdego z pozostałych żyjących członków Izby na okres do 1.VI. 1934 r. Wszystkie te wnioski uchwalono jednogłośnie bez dyskusji.

Z kolei Przewodniczący zgłosił na porządek dzienny obrad sprawę wyborów członków Rady Notarjalnej w ilości 11-u osób, zaznaczając, że zostały zgłoszone trzy listy kandydatów. Przewodniczący wyjaśnił, że głosowanie może się odbyć bądź na listy, bądź na poszczególnych kandydatów, poczem otworzył dyskusję nad sposobem głosowania. Ostatecznie przyjęto system głosowania na listy.

W wyniku głosowania wybrani zostali z listy Nr. 1 pp. Notarjusze: Zygmunt Hübner, Marjan Kurman, Stanisław Jurkiewicz, Karol Hettlinger, Władysław Włoskowicz, Zygmunt Zabierzowski, Józef Moldenhawer, Stefan Benedykt, Edward Achenbach, Aleksy Kędzierski i Zygmunt Gąsiorowski.

Na wniosek p. Not. Romana uchwalono jednogłośnie wysłać depesze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Profesora Ignacego Mościckiego, do Pana Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, do Pana Prezesa Rady Ministrów Janusza Jędrzejewicza, do Pana Ministra Sprawiedliwości Czesława Michałowskiego i do Pana Prezesa B.B.W.R. Pułkownika Sławka następującej treści:

*JWielmożny Pan Prezydent*
*Rzeczypospolitej Polskiej*
*Ignacy Mościcki*

*Panie Prezydencie!*

*Pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Notarjalnej Apelacji Warszawskiej, zebrane poraz pierwszy na podstawie polskiej ustawy unifikacyjnej, uważa za swój naczelny obowiązek złożyć wyrazy najwyższego hołdu Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, reprezentującemu Majestat odrodzonego Państwa.*

*JWielmożny Pan Marszałek*
*Józef Piłsudski*

*Panie Marszałku!*

*W momencie, gdy Polska pod Twem światłem i mocnem kierownictwem gruntuje swoją przyszłość według wytyczonych przez Ciebie dróg, notarjusze Apelacji Warszawskiej, organizując w stolicy poraz pierwszy swój samorząd, zwracają się z wyrazami hołdu i oddania dla Pana Marszałka — Wodza Narodu i Wielkiego Budowniczego Państwa.*

*JWielmożny Pan*
*Prezes Rady Ministrów*
*Janusz Jędrzejewicz*

*Notarjusze Apelacji Warszawskiej, zgromadzeni w stolicy Państwa dla wyboru swego przedstawicielstwa, zapewniają Pana Premjera, że obok wykonywania swych zawodowych obowiązków staną w szeregach coraz liczniejszej armji uświadomionych działaczy, dążącej do utrwalenia mocarstwowego stanowiska Rzeczypospolitej.*

*JWielmożny Pan*
*Minister Sprawiedliwości*
*Czesław Michałowski*

*Notarjusze, zebrani na pierwszem Walnem Zgromadzeniu Izby Notarjalnej Okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie, na podstawie polskiej ustawy unifikacyjnej, wprowadzenie której w życie Panu Ministrowi zawdzięczają, stając do pracy na nowych podstawach samorządu notarjalnego, przesyłają Panu Ministrowi wyrazy najgłębszego szacunku i wdzięczności oraz zapewnienie, że dążyć będą do osiągnięcia najlepszych wyników oraz strzec będą godności i honoru notarjusza, jak wytycza to nowa ustawa.*

*JWielmożny Pan Pułkownik*
*Walery Sławek*
*Prezes B. B. W. R.*

*W ważnej dziejowej dla Polski chwili, gdy Sejm uchwalił nową Konstytucję wedle wskazań Wodza Narodu Marszałka Piłsudskiego, notarjusze Apelacji Warszawskiej, zebrani po raz pierwszy z mocy nowej ustawy polskiej, przesyłają Panu Pułkownikowi wyrazy swej czci i łączą się w podniosłych uczuciach z całym Narodem.*

Z kolei p. Not. Hübner złożył serdeczne podziękowanie Panu Prezesowi Sądu Apelacyjnego Piotrowi Orłowskiemu za Jego pomoc, życzliwość i opiekę przy organizowaniu samorządu notarjalnego, oraz za Jego trudy, poniesione przy organizacji pierwszego Walnego Zgromadzenia Izby i podczas przewodniczenia na tem Zgromadzeniu. Dalej złożył p. Not. Hübner na ręce Pana Prezesa Sądu Apelacyjnego zapewnienie usilnej pracy dla utrzymania wysokiego poziomu moralnego i zawodowego Izby Notarjalnej podległego Prezesowi Okręgu Apelacyjnego.

Wreszcie p. Not. Gąsiorowski zgłosił wniosek o wyrażenie podziękowania członkom b. Zarządu Zrzeszenia Notarjuszów i Pisarzów Hipotecznych, z jego wielce zasłużonym Prezesem Not. Hübnerem na czele. Wniosek ten, jednogłośnie przyjęty, opiewa:

*Zebrani na Walnem Zgromadzeniu Członkowie Izby Notarjalnej Sądu Apelacyjnego w Warszawie składają wyrazy najwyższego uznania i głębokiej wdzięczności oraz najszczersze podziękowanie wszystkim b. członkom Zarządu Zrzeszenia Not. i Pis. Hip. z jego długoletnim prezesem p. Zygmuntem Hübnerem na czele za ich niezmordowaną pracę nad zorganizowaniem notarjatu na ziemiach b. zaboru ros. w Zrzeszenie, które, stojąc na straży dobra publicznego i nakazów etyki koleżeńskiej, czuwało nad godnością zawodu notarjusza.*

Na tem o godz. 14 min. 15 Przewodniczący zamknął pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

*

Wybrana na pierwszem Walnem Zgromadzeniu Izby — Rada Notarjalna w Warszawie zebrała się na posiedzenie konstytuujące natychmiast po zamknięciu Zgromadzenia.

Sprawozdanie z tego posiedzenia, jak i wogóle wiadomości z Rady Notarjalnej w Warszawie — podajemy na str. 7.

## W KRAKOWIE

Walne Zgromadzenie Notarjuszów, przynależnych do Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie, odbyło się dnia 28 stycznia r. b. pod przewodnictwem dotychczasowego Prezesa Izby Notarjalnej w Krakowie Not. dr. Stanisława Steina.

Otwierając pierwsze pod nowem rodzimem prawem Walne Zgromadzenie Notarjuszów Izby Krakowskiej, p. Prezes Dr. Stein podniósł w przemówieniu wstępnem znaczenie dokonywującego się przełomu prawnego i po powitaniu nowych notarjuszów, którzy weszli w skład Izby, nawiązał do zbiegu tego momentu z uchwaleniem nowej Konsytucji, poczem wzniósł okrzyk na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego, podchwycony z entuzjazmem przez ogół Zgromadzenia.

Regulamin Walnego Zgromadzenia Izby Notarjalnej w Krakowie przedłożony został do uchwalenia w brzmieniu, ogłoszonem w Nr. 14 „Przeglądu Notarjalnego" 1933 r. (str. 10), i w tem też brzmieniu bez zmian uchwalony został.

Po przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania rachunkowego za rok 1933/1934 i po jednogłośnem udzieleniu ustępującej Izbie Notarjalnej absolutorjum z czynności, Walne Zgromadzenie uchwaliło budżet na czas do 1 czerwca 1935 roku (następne przeto zwyczajne Walne Zgromadzenie Izby Notarjalnej w Krakowie odbędzie się zgodnie z art. 27 § 2 pr. o not. i art. 126 § 1 pr. o not. — w maju 1935 roku). W związku z budżetem Walne Zgromadzenie uchwaliło składkę roczną na potrzeby Izby (art. 28 p. 3 pr. o not.) w wysokości 23 złotych w stosunku miesięcznym.

Z kolei Walne Zgromadzenie uchwaliło utrzymać dotychczas istniejący Fundusz Zapomogowy dla wdów i sierot po notarjuszach i asesorach notarjalnych, ustanawiając stałą na rzecz Funduszu składkę miesięczną po 3 złote na notarjusza. Ponadto na rzecz Funduszu przelewane będą wpływy z grzywien (kar porządkowych), jakie Rada Notarjalna wymierzać będzie na zasadzie art. 27 § 4 pr. o not.

Wreszcie Walne Zgromadzenie przystąpiło do wyboru dziewięciu członków Rady Notarjalnej. Skład Rady Notarjalnej w Krakowie podajemy osobno. Walne Zgromadzenie wybrało także dwóch członków i dwuch zastępców do Komisji Rewizyjnej, która przedłoży następnemu Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie z dorocznej rewizji ksiąg i kasy Rady Notarjalnej.

Wiadomości z Rady Notarjalnej w Krakowie — podajemy na str. 8.

## W WILNIE

Pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego w Wilnie odbyło się dnia 28 stycznia r. b. przy udziale 54 notarjuszów na ogólną nominalną liczbę 66 członków Izby (w czem dwa stanowiska wakujące).

Zgromadzeniu przewodniczył Wice-Prezes Sądu Apelacyjnego w Wilnie p. Władysław Dmochowski, który w przemówieniu zagajającem scharakteryzował znaczenie przemiany w położeniu notarjatu polskiego w związku z wejściem w życie prawa o notarjacie.

W wyniku zarządzonych wyborów — wybrano 9 członków Rady Notarjalnej. Skład Rady Notarjalnej w Wilnie, która ukonstytuowała się bezpośrednio po Zgromadzeniu, podajemy osobno.

Zkolei Walne Zgromadzenie uchwaliło preliminarz budżetowy na okres do dnia 1 czerwca r. b. i ustaliło składkę na potrzeby Izby w wysokości 15 złotych w stosunku miesięcznym od każdego członka, a ponadto jednorazową składkę w kwocie 20 złotych na urządzenie biura Rady Notarjalnej.

Walne Zgromadzenie wystosowało depesze z wyrazami czci i hołdu do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i do Pana Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, a ponadto i do Pana Marszałka Sejmu z powodu uchwalenia Konstytucji. Tekstów tych depesz nie możemy ogłosić, gdyż do chwili oddania numeru do druku nie nadesłano nam ich z Wilna.

## W KATOWICACH

Pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Notarjalnej okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach odbyło się dnia 27 stycznia r. b.

Zgromadzeniu przewodniczył Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach p. dr. Agenor Frendl, który wygłosił podniosłe w tonie przemówienie, uwydatniające przełomowe dla notarjatu polskiego znaczenie przeżywanej chwili, i zakończył okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej, powtórzonym z entuzjazmem przez zgromadzonych notarjuszów.

Z kolei przystąpiono do wyborów 9 członków Rady Notarjalnej, która ukonstytuowała się niezwłocznie po Zgromadzeniu. Skład Rady Notarjalnej w Katowicach podajemy osobno.

Wreszcie Walne Zgromadzenie uchwaliło prowizoryczną składkę miesięczną na potrzeby Izby, aż do ostatecznego ustalenia jej przez zwyczajne Walne Zgromadzenie w maju r. b.

## RADA NOTARJALNA W WARSZAWIE

1. *ZYGMUNT HUBNER* — Prezes
2. *MARJAN KURMAN* — Wiceprezes
3. *WŁADYSŁAW WŁOSKOWICZ* — Skarbnik
4. *Dr. STANISŁAW JURKIEWICZ*
5. *KAROL HETTLINGER*
6. *ZYGMUNT ZABIERZOWSKI*
7. *JÓZEF MOLDENHAWER*
8. *Dr. STEFAN BENEDYKT*

— wszyscy wymienieni z *Warszawy;*

9. *EDWARD ACHENBACH* z *Łodzi*
10. *ALEKSY KĘDZIERSKI* z *Piotrkowa*
11. *ZYGMUNT GĄSIOROWSKI* z *Białegostoku.*

## RADA NOTARJALNA W KRAKOWIE

1. *Dr. STANISŁAW STEIN* — Prezes
2. *WŁODZIMIERZ JABŁOŃSKI* — Wiceprezes
3. *BOGUSŁAW PAJOR* — Skarbnik
4. *LUDWIK MLECZKO*

— wszyscy wymienieni z *Krakowa;*

5. *Dr. JÓZEF KRZYŻANOWSKI* z *Jasła*
6. *Dr. BRONISŁAW MARKIEWICZ* z *Rzeszowa*
7. *LUDWIK SUMMER-BRASON* z *Krosna*
8. *Dr. STEFAN BREYER* z *Oświęcimia*
9. *MICHAŁ RZEPECKI* z *Nowego Targu.*

## RADA NOTARJALNA W WILNIE

1. *ALEKSANDER ROŻNOWSKI* — Prezes
2. *JAN BUYKO* — Wiceprezes i skarbnik
3. *SEWERYN BOHUSZEWICZ* — Sekretarz

— wszyscy wymienieni z *Wilna;*

4. *STANISŁAW CHRZĄSTOWSKI* z *Mołodeczna*
5. *PIOTR CHOYNOWSKI* z *Grodna*
6. *WŁADYSŁAW SOBOLEWSKI* z *Suwałk*
7. *BRONISŁAW GODLEWSKI* z *Łunińca*
8. *WACŁAW KRZYŻANOWSKI* z *Pińska*
9. *WACŁAW NOWICKI* z *Nowogródka.*

## RADA NOTARJALNA W KATOWICACH

1. *Dr.WŁODZIMIERZ DĄBROWSKI* — Prezes
2. *ANTONI ROSTEK* — Wiceprezes
3. *Dr. KAZIMIERZ NIEĆ*
4. *KONSTANTY WOLNY*

— wszyscy wymienieni z *Katowic;*

5. *Dr. MIKOŁAJ KOSAŁA* z *Król. Huty* — Sekretarz
6. *KAROL JAZIENICKI* z *Wodzisławia* — Skarbnik
7. *Dr. JAN KOTAS* z *Cieszyna*
8. *ZDZISŁAW LUBOMĘSKI* z *Bielska*
9. *TADEUSZ STARK* z *Mikołowa.*

# Z RAD NOTARJALNYCH

## W WARSZAWIE

Rada Notarjalna w Warszawie zebrała się na pierwsze posiedzenie niezwłocznie po Walnem Zgromadzeniu. Na posiedzeniu tem ustalono ogólne wytyczne pracy i dokonano wyborów Prezydjum Rady. W wyniku wyborów zostali obrani:

na stanowisko Prezesa Rady — p. Not. Zygmunt Hübner;

na stanowisko Wiceprezesa Rady — p. Not. Marjan Kurman;

na stanowisko Skarbnika Rady — p. Not. Władysław Włoskowicz.

W następstwie Rada obrała dodatkowo na stanowisko zastępcy Skarbnika Rady — p. Not. Józefa Moldenhawera.

Kolejne posiedzenie Rady Notarjalnej w Warszawie odbyło się dnia 31 stycznia r. b. Na posiedzeniu tem załatwiono w dalszym ciągu sprawy, związane z podziałem funkcji między członków Rady, jako też inne sprawy natury organizacyjnej. Ponadto Rada powzięła kilka uchwał, które w dalszym ciągu ogłaszamy.

Funkcje *sędziów dyscyplinarnych* (sądów dyscyplinarnych I i II instancji) objęli z ramienia Rady następujący pp. Not.: Marjan Kurman, Józef Moldenhawer, Edmund Achenbach, Aleksy Kędzierski.

*Rzecznikami dyscyplinarnymi* zostali pp. Not.: Karol Hettlinger i dr. Stanisław Jurkiewicz.

Rada Notarjalna przyjęła przedłożony przez Prezesa Rady — *Tymczasowy Regulamin Wewnętrzny* i powołała Komisję w składzie pp.: Prezesa Hübnera, Wice-Prezesa Kurmana i członka Rady Not. Zabierzowskiego do opracowania projektu regulaminu wewnętrznego urzędowania Rady (art. 34, p. 10 pr. o not.).

### FUNDACJA NOTARJATU

Pierwsza uchwała, jaką powzięła Rada Notarjalna w Warszawie, ma charakter manifestacji pod znakiem zespolenia myśli notarjatu z potrzebami społecznemi Polski.

Uchwała ta, która niezawodnie wywoła żywe echo we wszystkich Izbach Notarjalnych i spotka się z pełnem zrozumieniem i gorącem poparciem ze strony ogółu notarjuszów w Państwie, ma brzmienie następujące:

*Dla podkreślenia doniosłości i upamiętnienia po wieczne czasy tej chwili, gdy po raz pierwszy w wolnej Polsce, w stolicy Państwa, na mocy nowej ustawy unifikującej notarjat, zbiera się pierwsza wybrana władza samorządu notarjalnego, — Rada Notarjalna postanawia jednogłośnie zwrócić się do wszystkich Rad Notarjalnych w Polsce z apelem o utworzenie fundacji o charakterze oświatowym, która powstałaby w najbliższym czasie ze składek całego notarjatu.*

### DELEGACI RADY

W celu sprawnego wykonywania nadzoru nad notarjuszami okręgu Izby (art. 38 § 1 pr. o not.), Rada Notarjalna postanowiła, co znalazło wyraz w Tymczasowym Regulaminie, powołać delegatów swych w siedzibach poszczególnych sądów okręgowych, oprócz warszawskiego. Zamiejscowi członkowie Rady, którzy urzędują w siedzibie sądu okręgowego, są z urzędu delegatami dla odpowiednich okręgów sądowych.

Kompetencje delegatów Rady obejmują wykonywanie czynności, przewidzianych w postanowieniach art. 34, punkty: 1, 3, 5, 6 pr. o not. oraz współdziałanie w sprawach, związanych z ustanowieniem zastępców notarjusza (art. 131 §§ 1 i 2 pr. o not.), a to dokładnie według następującego brzmienia odpowiednich przepisów Tymczasowego Regulaminu:

Delegaci Rady:

a) ustalają na żądanie stron i notarjusza wysokość należnego według przepisów wynagrodzenia za daną czynność;

b) wyznaczają stronie, która stwierdziła swą niezamożność, notarjusza dla załatwienia określonej czynności bez pobrania wynagrodzenia lub z obniżeniem jego wysokości.

Czynności ad *a* i *b* Delegaci spełniają tylko w wyjątkowych wypadkach, gdy brak czasu uniemożliwia poddanie sprawy pod decyzję Rady.

Gdy sprawa dotyczy Delegata, Delegat zaprasza trzech kolegów i poddaje sprawę pod ich rozstrzygnięcie.

O powziętych w powyższych sprawach decyzjach i o motywach tych decyzji Delegaci powiadamiają Radę.

c) Delegaci w imieniu Rady sprawują nadzór nad przestrzeganiem przez Notarjuszów, Asesorów Notarjalnych i Zastępców Notarjuszów (art. 131 § 1 P. o. N.) zasad etyki i godności zawodu.

O wypadkach wykroczeń Delegaci po zebraniu dowodów zawiadamiają Radę.

d) Delegaci sprawują nadzór nad tem, ażeby Aplikanci Notarjalni stale i systematycznie pracowali w kancelarjach notarjalnych.

e) Delegaci sprawują rozjemstwo polubowne pomiędzy Notarjuszami, Asesorami i Aplikantami Notarjalnymi na tle wykonywania obowiązków urzędowych, jeżeli nie jest naruszony interes publiczny.

Jeżeli Delegat nie może sprawy załatwić polubownie, przekazuje ją Radzie.

f) Delegaci zwołują perjodyczne koleżeńskie zebrania notarjuszów swego okręgu dla omawiania wspólnych spraw. Sprawy, wymagające decyzji Rady, delegaci przekazują Radzie.

Delegatami Rady Notarjalnej dla okręgów poszczególnych Sądów Okręgowych są:

w *Łodzi*—członek Rady Not. Edward Achenbach;

w *Piotrkowie* — członek Rady Not. Aleksy Kędzierski;

w *Białymstoku* — członek Rady Not. Zygmunt Gąsiorowski;

w *Sosnowcu* — Not. Witold Raczkiewicz;

w *Płocku* — Not. Ryszard Sima;

w *Łomży* — Not. Józef Dulski;

w *Siedlcach*—Not. Kazimierz Chyliński.

### LISTA ZASTĘPCÓW

W dążeniu do wykonania postanowienia art. 131 § 1 pr. o not., Rada Notarjalna w Warszawie powzięła uchwałę następującą:

*Rada postanawia wezwać notarjuszów, by spowodowali przyspieszenie składania przez zastępców po-*

*dań o wniesienie na listę osób, uprawnionych do zastępowania notarjuszów. Do podań załączyć należy życiorys i dowody, stwierdzające conajmniej 10-cio letnią pracę w kancelarji hipotecznej lub notarjalnej. Podania mogą być przesyłane za pośrednictwem notarjusza, u którego zainteresowany pracuje, wraz z jego opinją.*

Równocześnie Rada wyłoniła Komisję kwalifikacyjną, która przygotuje listę zastępców.

### STOSOWANIE TAKSY

W sprawie stosowania taksy notarjalnej Rada powzięła następującą uchwałę zasadniczą:

*Rada ustaliła, że w myśl nowego prawa o notarjacie obniżenie taksy notarjalnej jest dopuszczalne jedynie w przypadku, przewidzianym w art. 34 p. 6 pr. o not. Niezamożność strony (art. 34, p. 6 pr. o not.), która wywołać może obniżenie, bądź niepobranie wynagrodzenia za jakąkolwiek czynność notarjalną, ocenia Rada, wydając w zasługujących na uwzględnienie wypadkach swoje zezwolenie i wyznaczając jednocześnie do sporządzenia danej czynności bądź notarjusza, o którego strona prosi, bądź innego notarjusza według swego uznania.*

*Jeżeli ze względu na samą czynność lub osobę, która żąda sporządzenia czynności, notarjusz uzna za właściwe sporządzić czynność bez pobrania wynagrodzenia, to obowiązany jest w ciągu dni trzech od chwili sporządzenia czynności zawiadomić o tem Radę wraz z motywami, które skłoniły go do niepobrania wynagrodzenia, a których słuszność Rada oceni.*

*O obniżenie lub niepobranie wynagrodzenia mogą się zwracać do Rady jedynie strony.*

Należy dodać, że o sporządzeniu czynności bez pobrania wynagrodzenia poza Warszawą należy Radę zawiadomić przez właściwego Delegata.

*

Biuro Rady Notarjalnej w Warszawie mieści się w gmachu Hipoteki (Kapucyńska 6, tel. 2.23-21) i czynne jest codziennie w godz. 10 — 15.

Prezes Rady przyjmuje interesantów wyłącznie w biurze Rady we wtorki, czwartki i soboty w godz. 12 — 13.

W poniedziałki, środy i piątki w tychże godzinach przyjmuje interesantów Wice-Prezes Rady, również wyłącznie w biurze Rady.

Ponadto codziennie w godz. 11 — 12 odbywają się w Biurze Rady dyżury Członków Rady, urzędujących w Warszawie.

Konto P. K. O. Rady — 15.088 (Izba Notarjalna w Warszawie).

*

Stanowisko kierownika biura Rady Notarjalnej w Warszawie, objął p. Antoni Neyman, b. notarjusz w Ostrowcu Kiel., b. naczelnik wydziału w Ministerstwie Sprawiedliwości.

## W KRAKOWIE

Rada Notarjalna w Krakowie ukonstytuowała się na pierwszem posiedzeniu, odbytem w dniu 1 lutego r. b., wybierając na stanowisko Prezesa p. Not. d-ra Stanisława Steina, dotychczasowego długoletniego Prezesa Krakowskiej Izby Notarjalnej.

Na stanowisko Wice-Prezesa Rady Notarjalnej wybrany został p. Not. Włodzimierz Jabłoński z Krakowa.

Skarbnikiem Rady został p. Not. Bogusław Pajor z Krakowa.

Rada wybrała pięciu *sędziów dyscyplinarnych* łącznie do sądów I i II instancji, a mianowicie pp. Not. dr. Stefana Breyera, Włodzimierza Jabłońskiego, dr. Józefa Krzyżanowskiego, Ludwika Mleczkę i Michała Rzepeckiego.

Funkcje *rzeczników dyscyplinarnych* objęli pp. Not.: Ludwik Summer-Brason i dr. Bronisław Markiewicz.

Ponadto Rada wyznaczyła delegatów do komisji egzaminacyjnej dla aplikantów (art. 59 § 2 pr. o not.) w osobach pp. Not.: dr. Zygmunta Mroweca, Michała Rzepeckiego, dr. Bronisława Markiewicza, dr. Jana Palmricha, dr. Józefa Krzyżanowskiego, Karola Brauna, Jana Grzybczyka, Aleksandra Rybiańskiego, dr. Józefa Popkiewicza i Ludwika Mleczki.

W związku ze sprawą *egzaminów dla aplikantów notarjalnych,* p. Prezes dr. Stein oznajmił, że wypracował projekt postępowania przy składaniu egzaminów notarjalnych, którego uchwalenie jednak będzie mogło nastąpić dopiero po zasięgnięciu opinji wszystkich Rad Notarjalnych na całym obszarze Rzeczypospolitej z uwagi na potrzebę ujednostajnienia stanowiska w tym przedmiocie.

Po przedstawieniu przez p. Prezesa Rady treści projektu i po przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji Rada przyjęła jednomyślnie następujący pogląd, który będzie reprezentowany przez Radę Notarjalną w Krakowie, a mianowicie:

*1) egzamin notarjalny obejmować ma jako przedmiot całe ustawodawstwo cywilne, materjalne i procesowe, handlowe i wekslowe, prawo o notarjacie z odnośnemi rozporządzeniami, postępowanie niesporne, ustawodawstwo agrarne, hipoteczne oraz tę część ustawodawstwa administracyjnego, która dotyczy czynności notarjusza,*

*2) prawo karne procesowe i materjalne nie ma być przedmiotem egzaminu notarjalnego,*

*3) ocena wyników egzaminu następować ma na zasadzie ogólnego wrażenia Komisji egzaminacyjnej o wiadomościach i przygotowaniu kandydata,*

*4) z egzaminu nie spisuje się formalnego protokółu, lecz wyniki tegoż notuje się w specjalnej książce, założonej dla prowadzenia egzaminów notarjalnych.*

W dalszym ciągu Rada postanowiła, zgodnie z przepisem art. 19 § 1 pr. o not., przedstawić P. Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Krakowie opinję co do oznaczenia *godzin urzędowych* dla notarjuszów całego okręgu Sądu Apelacyjnego w Krakowie.

Po dłuższej dyskusji opinja Rady wypadła, jak następuje:

*godziny urzędowe w dni powszednie od 8-ej rano do 3-ciej popołudniu, w których notarjusz powinien być czynny dla stron w swej kancelarji, byłyby zdaniem tutejszej Rady Notarjalnej najodpowiedniejsze.*

Z kolei Rada Notarjalna ustaliła jednomyślnie przedłożone przez biuro Rady *listy* notarjuszów, asesorów i aplikantów notarjalnych, oraz dokonała *przejęcia od b. Izby Notarjalnej w Krakowie* niezałatwionych spraw i jej majątku (art. 138 pr. o not.).

Na temże pierwszem posiedzeniu Rada Notarjalna w Krakowie uchwaliła w całości bez zmian opracowany przez P. Prezesa Rady *regulamin wewnętrznego urzędowania* Rady (art. 34 p. 10 pr. o not.) i załatwiła szereg spraw organizacyjnych i bieżących.

## W WILNIE

Pierwsze posiedzenie Rady Notarjalnej w Wilnie odbyło się dnia 28 stycznia r. b. Na posiedzeniu tem Rada ukonstytuowała się w sposób następujący:

Prezes Rady — p. Not. Aleksander Rożnowski z Wilna;

Wiceprezes Rady i Skarbnik — p. Not. Jan Buyko z Wilna;

Sekretarz Rady — p. Not. Seweryn Bohuszewicz z Wilna.

Funkcje *sędziów dyscyplinarnych* z ramienia Rady objęli pp. Not.: Stanisław Chrząstowski z Mołodeczna, Bronisław Godlewski z Łuninca, Władysław Sobolewski z Suwałk i Wacław Nowicki z Nowogródka.

*Rzecznikami dyscyplinarnymi* zostali pp. Not.: Seweryn Bohuszewicz z Wilna, Wacław Krzyżanowski z Pińska i Piotr Choynowski z Grodna.

## W KATOWICACH

Rada Notarjalna w Katowicach zebrała się na pierwsze posiedzenie w dniu 27 stycznia r. b. Przewodniczył p. Not. Wolny.

Rada postanowiła ukonstytuować się z dniem 1 lutego r. b. w sposób następujący:

Prezes Rady—p. Not. dr. Włodzimierz Dąbrowski z Katowic;

Wiceprezes Rady — p. Not. Antoni Rostek z Katowic;

Sekretarz Rady — p. Not. dr. Mikołaj Kosała z Królewskiej Huty;

Skarbnik Rady—p. Not. Karol Jazienicki z Wodzisławia.

Funkcje *sędziów dyscyplinarnych* objęli z ramienia Rady pp. Not.: dr. Jan Kotas z Cieszyna i Tadeusz Stark z Mikołowa.

*Rzecznikiem dyscyplinarnym* został p. Not. dr. Kazimierz Nieć z Katowic.

## OD WYDAWNICTWA

**Z dniem 1 lutego r. b. „Przegląd Notarjalny" stał się własnością wszystkich Izb Notarjalnych w Polsce i jako organ notarjatu polskiego wychodzić będzie nadal z ramienia wszystkich Rad Notarjalnych, z któremi będzie pozostawał w nieprzerwanym i ścisłym kontakcie.**

**Jako wydawca „Przeglądu Notarjalnego" podpisywać będzie, poczynając od niniejszego numeru, Izba Notarjalna Okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w której siedzibie pismo wychodzi.**

*

**W składzie Komitetów Redakcyjnych „Przeglądu Notarjalnego" zachodzą zmiany, spowodowane przesunięciami osobowemi w notarjacie, jakie miały miejsce w ostatnich dwuch miesiącach ubiegłego roku.**

**Zmiany te nie są jeszcze ostatecznie skrystalizowane, nie wszystkie bowiem Rady Notarjalne wyznaczyły już swoich delegatów z pośród członków poszczególnych Izb, wobec czego dalsze uzupełnienia składu Komitetów nastąpią niebawem.**

**Przewodnictwo szerszego Komitetu Redakcyjnego „Przeglądu Notarjalnego" zachowuje nadal P. Not. Dr. Stanisław Stein, Prezes Rady Notarjalnej w Krakowie, zaś przewodnictwo ścisłego Komitetu Redakcyjnego — p. Not. Zygmunt Hübner, Prezes Rady Notarjalnej w Warszawie.**

*

**Redakcja i Administracja „Przeglądu Notarjalnego" przeniesiona została z dniem 1 lutego r. b. do nowego lokalu, również w gmachu Hipoteki stołecznej — Kapucyńska 6, a mianowicie do lokalu Nr. 62.**

*MARJAN KURMAN*

# REGULAMIN
## WALNEGO ZGROMADZENIA NOTARJUSZÓW

### PROJEKT

§ : 1.

Wszystkie walne zgromadzenia notarjuszów zwołuje rada notarjalna (34 p. 8) w siedzibie izby (27); zwyczajne w miesiącu maju każdego roku (27 § : 2), nadzwyczajne bądź z polecenia prezesa sądu apelacyjnego, bądź z własnej uchwały, bądź na wniosek co najmniej piątej części notarjuszów, wchodzących w skład izby, w ciągu miesiąca od daty powyższego polecenia, uchwały lub wniosku (27 § : 2).

§ : 2.

O terminie walnego zgromadzenia winien być zawiadomiony każdy z notarjuszów, wchodzących w skład izby (27 § : 3), a zawiadomienie o terminie winno być wysłane przynajmniej na trzy tygodnie przed walnem zgromadzeniem, tak, aby członkowie izby mogli skorzystać z przysługującego im prawa zgłoszenia wniosków na dni 14 przed terminem walnego zgromadzenia (28 p. 6).

Do zawiadomienia winien być dołączony porządek dzienny walnego zgromadzenia, ustalony przez radę.

§ : 3.

O treści wniosków członków izby, złożonych na dni 14 przed terminem (28 p. 6), notarjusze, wchodzący w skład izby, zawiadamiani przez radę piśmiennie nie będą. Czy i jakie wnioski wpłynęły, mogą się dowiadywać w biurze rady notarjalnej w ciągu dwu tygodni, poprzedzających walne zgromadzenie izby.

Zakres działania walnego zgromadzenia notarjuszy wskazany jest w art. 28 i 30 § : 2 pr. o not., ponadto walne zgromadzenie wybiera komisję rewizyjną dla przeprowadzenia rewizji ksiąg i kasy (art. 27 reg. wewn. rady).

§ : 4.

Na walne zgromadzenie winni przybyć wszyscy notarjusze, wchodzący w skład izby (27 § : 3), pod skutkami, przewidzianemi w art. 27 § : 4 pr. o not.

Przybywający na walne zgromadzenie członkowie izby winni stwierdzić swą obecność własnoręcznym swoim podpisem na liście obecności.

Członkowie izby, opuszczający walne zgromadzenie przed jego zamknięciem, uważani będą za nieprzybyłych na zgromadzenie.

§ : 5.

Na posiedzeniu walnego zgromadzenia mogą być obecni wszyscy uprawnieni przez ustawę, oraz osoby zaproszone przez prezesa rady.

Aplikanci i asesorowie nie mają prawa składania wniosków i głosowania (61 pr. o not.).

§ : 6.

Walne zgromadzenie otwiera prezes rady notarjalnej lub jego zastępca (30 § : 1), prosząc zgromadzenie o wybór przewodniczącego i wice-przewodniczącego, 4-ch asesorów i 2 sekretarzy z grona notarjuszów, obecnych na walnem zgromadzeniu, jako prezydjum tegoż zgromadzenia (30 § : 1).

Wybory te odbywają się przez aklamację lub podniesienie rąk obecnych na walnem zgromadzeniu członków izby. Przewodniczący, nie mogąc z jakichkolwiek powodów kontynuować przewodnictwa, oddaje je wice-przewodniczącemu.

W skład prezydjum walnego zgromadzenia nie mogą wchodzić członkowie rady.

§ : 7.

Przedmiotem obrad i uchwał walnego zgromadzenia mogą być jedynie sprawy, znajdujące się na porządku dziennym, oraz wnioski, zgłoszone do rady notarjalnej przynajmniej na 14 dni przed walnem zgromadzeniem, co najmniej przez 10 członków izby (28 p. 6).

§ : 8.

Wszystkie sprawy przedstawia walnemu zgromadzeniu rada notarjalna (28) przez prezesa rady lub przez wyznaczonego referenta; ten ostatni przygotować winien referat piśmienny z wnioskiem i projektem uchwały.

§ : 9.

Porządek przemówień jest następujący:

Przedewszystkiem zabiera głos prezes rady lub wyznaczony przez niego referent, odczytując przygotowany referat, następnie członkowie izby w kolejności, w jakiej zapisali się do głosu. Zapisy powyższe przyjmuje przewodniczący i on też udziela mówcom głosu. Przewodniczącemu służy prawo zabierania głosu po wszystkich mówcach. Nie wolno nikomu zabierać głosu w dyskusji nad tymże wnioskiem więcej, niż dwa razy. Po pięciu mówcach przewodniczący za zgodą walnego zgromadzenia może zarządzić wybór mówców generalnych za i przeciw.

Ma on prawo ograniczenia przemówień do 15 minut.

Prawo ostatniego głosu już po przewodniczącym przysługuje prezesowi rady lub referentowi.

Przewodniczący po dwukrotnych upomnieniach ma prawo odebrać głos temu członkowi rady, który odstępuje od przedmiotu, przemawia zbyt przewlekle lub zakłóca powagę zebrania.

Od zarządzenia przewodniczącego pozbawiony głosu ma prawo odwołać się do walnego zgromadzenia, które rozstrzyga to odwołanie w drodze tajnego głosowania. Równa lub większa ilość głosów stanowi o przywróceniu pozbawionemu prawa głosu.

Przewodniczący ma prawo tych, którzy się zachowują niewłaściwie, przywoływać do porządku, a po dwukrotnem przywołaniu wykluczyć z posiedzenia.

§ : 10.

Po przemówieniach i zamknięciu przemówień

przez przewodniczącego walnego zgromadzenia, tenże wzywa obecnych do głosowania.

Uchwały walnego zgromadzenia zapadają zwyczajną większością głosów, bez względu na liczbę obecnych na walnem zgromadzeniu (29). W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego (tenże art.).

Głosowanie jest jawne i odbywa się przez podniesienie rąk lub powstanie z miejsc.

Wniosek o głosowanie tajne jest dopuszczalny tylko w sprawach osobistych, o ile przytem zostanie poparty przez dziesiątą część obecnych na zebraniu notarjuszy.

Głosowanie tajne odbywa się przez kartki, zaopatrzone w odcisk pieczęci rady lub gałkami z listy imiennej.

Wybory jednak wszelkie zawsze muszą być tajne zapomocą kartek, zaopatrzonych w odcisk pieczęci rady, pisanych ręcznie, na maszynie lub drukowanych, które winny zawierać całe imiona i nazwiska wybranych.

Za wybranych winni być uważani ci, którzy uzyskali największą ilość głosów, niemniejszą jednak niż większość wszystkich oddanych ważnie głosów.

Co do wybranych, którzy w pierwszem głosowaniu uzyskali większość głosów, ale nie uzyskali większości wszystkich oddanych ważnie głosów, następuje powtórne głosowanie ściślejsze, obejmujące tych z pośród nich, którzy mieli w pierwszem głosowaniu największą ilość głosów, w liczbie nie wyżej podwójnej w stosunku do nieobsadzonych jeszcze mandatów.

W razie równego głosowania rozstrzyga los.

Przed zarządzeniem tajnego głosowania przewodniczący powołuje z grona obecnych trzy osoby na skrutatorów, którzy obliczają oddane głosy.

§ : 11.

Z każdego posiedzenia sporządza się protokół, w którym podane być mają: przebieg posiedzenia, treść wniosków i uchwały walnego zgromadzenia.

Do protokółu dołącza się porządek dzienny, listę obecności, usprawiedliwienia nieobecnych na posiedzeniu członków rady i referaty.

Protokół podpisuje przewodniczący i sekretarze.

§ : 12.

Kwestje, nieprzewidziane niniejszym regulaminem oraz dotyczące wykładni regulaminu, rozstrzyga ostatecznie przewodniczący lub na wniosek jego prezydjum zgromadzenia większością głosów.

W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

§ : 13.

Członkowie izbv notarjalnej mają prawo przeglądać protokóły walnego zgromadzenia w lokalu rady notarjalnej w godzinach urzędowych i sporządzać z nich odpisy.

§ : 14.

Zmiana regulaminu może nastąpić jedynie przez walne zgromadzenie i na takiem tylko posiedzeniu, na którem zapowiedziana była w porządku dziennym.

Wszelkie zmiany w regulaminie walnego zgromadzenia mają być komunikowane prezesowi sądu apelacyjnego (40 pr. o not.).

*

*Podany w Nr. 2 r. b. (str. 7 i nast.) projekt regulaminu wewnętrznego rady notarjalnej w Warszawie należy po § : 44 uzupełnić w sposób następujący:*

IXa. ZASTĘPCY NOTARJUSZÓW (131).

§ : 44a.

W celu ustalenia przez radę notarjalną listy osób, którym przysługuje w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości prawo uzyskania upoważnienia do zastępowania notarjuszów (20), kandydaci składają lub przesyłają prezesowi rady podanie na imię rady o wpisanie ich na listę zastępców notarjuszy.

Do podania kandydaci winni dołączyć świadectwa pisarzy hipotecznych i notarjuszy, w kancelarjach których przebyli dziesięcioletnią swą pracę hipoteczną lub notarjalną, akt swego urodzenia w pełnym wypisie, dowód obywatelstwa polskiego i swój życiorys z zaznaczeniem ukończenia nauk, oraz odbytych studjów i zajęć.

Prezes rady po zebraniu wyczerpujących wiadomości o kwalifikacjach zawodowych i etycznych kandydata, wnosi podanie kandydata osobiście lub przez wyznaczonego referenta na jedno z najbliższych posiedzeń rady, która prośbę kandydata o wniesienie go na listę zastępców notarjuszów uwzględnia lub oddala.

Lista zastępców lub jej uzupełnienia winny być w ciągu dni trzech przesłane prezesowi sądu apelacyjnego i prezesowi sądu okręgowego (36 analogja i 131 § : 1).

---

# PIERWSZE SEMINARJUM
## PRAWA NOTARJALNEGO

Na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, w seminarjum prawa i procesu cywilnego prof. d-ra G o ł ą b a, rozpoczęły się obecnie pierwsze w Polsce ćwiczenia z nowego prawa o notarjacie. Ćwiczenia prowadzi asystent U. J., asesor notarjalny dr. T a d e u s z K o s t ó r k i e w i c z.

*

Fakt powyższy godzien jest nie tylko suchego zanotowania kronikarskiego, ale i podkreślenia jego niewątpliwego znaczenia dla kształcenia kadr notarjalnych w Polsce. Dotychczas notarjat na wydziałach prawnych wszechnic polskich traktowany był naogół po macoszemu, obecnie zaś w związku z wejściem w życie jednolitego polskiego prawa o notarjacie, wymagającego w zasadzie gruntownego przygotowania kandydatów zawodu notarjalnego, spodziewać się należy, że wydziały prawne zwrócą baczniejszą uwagę na nauczanie notarjatu.

Przykład wychodzi z Krakowa. Jak zawsze, czcigodna Wszechnica Jagiellońska przoduje. Przykład ten powinien znaleźć oddźwięk na innych uniwersytetach polskich. Stworzenie przynajmniej jednej katedry prawa notarjalnego w Polsce i uruchomienie prac seminaryjnych na wszystkich wydziałach prawnych — oto postulaty, które niezawodnie w krótkim czasie będą zrealizowane.

---

*JAKUB GLASS*

# JESZCZE W SPRAWIE FORMY ZEWNĘTRZNEJ
## AKTÓW NOTARJALNYCH

Dr. J. Sławski w artykule, zamieszczonym w Nr. 1 „Przeglądu Notarjalnego“ poruszył sprawę z zakresu stosunków formalnych pierwszorzędnej doniosłości: oto art. 78 nowego pr. o not. podaje przepisy co do formy dokumentów notarjalnych, art. zaś 88, w razie niezachowania tych przepisów, pozbawia akt notarjalny mocy dokumentu publicznego. Czy niebezpieczną tą sankcją dotknięte jest każde uchybienie przeciwko normom w art. 78 zawartym?

Wątpliwości mógłby budzić przedewszystkiem przepis § 4 art. 78, który dopuszcza odmienną sankcję w razie uchybienia przepisom § 3 tegoż art. 78: wyrazy wyskrobane lub wywabione poczytuje się za nienapisane, przekreślenie nie omówione — za niedokonane. Powstaje zapytanie, czy sankcja ta sama przez się uchyla zastosowanie art. 78. Na pytanie to trudno dać odpowiedź twierdzącą wobec kategorycznego przepisu art. 88. Wolno raczej przypuszczać, że obok sankcji co do poszczególnych wyrazów i przekreśleń cały akt pozbawiony zostaje jednocześnie mocy dokumentu publicznego.

Jednakże pomimo stanowczej redakcji art. 88 pozwalam sobie wbrew twierdzeniom dr. Sławskiego poczynić pewne restrykcje w stosunku do § 2 art. 78. Uważne odczytanie tego przepisu przekonywa, że wyjątki od nakazanego wypisywania literami dat i liczb, poraz pierwszy przytoczonych, nie są wymienione l i m i t a t i v e. Stwierdza to ostatnie zdanie § 2, w którem po przytoczonych, jak wyżej, wyjątkach, czytamy: „ostatecznie wyprowadzone liczby oraz sumy przypadające do wypłaty, muszą być wypisane literami“. Rzuca się tutaj w oczy odmienna terminologja zdania 1: „data... tudzież cyfry *powinny* być wypisane literami“, a zdanie 2: „...liczby oraz sumy... *muszą* być wypisane literami“. Zachodzi tu — należy przypuszczać — różnica, jak pomiędzy przepisem porządkowym a przepisem kategorycznie obowiązującym.

W tych warunkach uważam, że wypisania literami nie wymagają bezwzględnie: przytaczane artykuły lub paragrafy przepisów prawa (np. taksy notarjalnej), daty powoływanych ustaw, numery i pozycje dziennika ustaw, kolejne artykuły czy paragrafy aktu, numer miejsca zamieszkania stron i innych osób, przywołanych do aktu, liczba, pod którą dokument składa się do zbioru księgi hipotecznej. W rzeczy samej wszystkie te liczby — jak zresztą i wiele innych — nie wchodzą „w treść dokumentu notarjalnego“ i dlatego nie wymagają wypisania literami.

Co się tyczy skrótów, uważam, że § 1 art. 78 nie może mieć na względzie tego rodzaju skrótów ogólnie przyjętych, jak dr., X, l., N., art., §, albo U. S. A. (jako bliższe oznaczenie dolara).

Wątpliwości oczywiście nie ulega, — jak to przyznaje i dr. Sławski — że przepis art. 88 nie dotyczy ani podpisu stron, ani notarjusza, gdyż podpisy te również w samą treść aktu notarjalnego nie wchodzą. W ten sposób dopuszczalnem jest, jeżeli strona —również i notarjusz—podpisuje się nazwiskiem i pierwszą literą imienia (w wielu wypadkach strona więcej, niż nazwiska i pierwszej litery imienia napisać nie umie — czyliżbyśmy w tym wypadku na zasadzie fikcji prawnej mieli uważać ją za niepiśmienną?); tembardziej dopuszczalny jest podpis nazwiskiem i pierwszą literą imienia pod zaprojektowanymi przy akcie treściami — w księgach hipotecznych — które, jako niestanowiące aktu, pod rygor art. 88 nie podpadają.

Nakazując pisać akty notarjalne bez skrótów, utsawodawca miał zapewne na myśli skróty, obficie stosowane dzisiaj, we wszystkich dziedzinach (P. K. O., P. P. S. i t. d.), które, wprowadzone do aktu notarjalnego, mogłyby niepotrzebnie go zaciemniać. Jednakże, skoro akty notarjalne „powinny być zredagowane w sposób jasny i przejrzysty“ (art. 83), nie można przypuszczać, aby zamiarem ustawodawcy było przez zgoła zbyteczne w wielu wypadkach wypisywanie liczb literami oraz przez usunięcie ogólnie znanych i przyjętych skrótów uczynić akt trudnym do czytania i właśnie nieprzejrzystym. Taki zapewne przyjęty będzie powszechnie pogląd w praktyce notarjatu polskiego.

Bądźcobądź jest rzeczą zewszechmiar pożądaną, aby można było się ustrzec wszelkich w tym względzie wątpliwości i niespodzianek, i dlatego znowelizowanie prawa o notarjacie przez jaśniejszą redakcję art. 78 — który w obecnem brzmieniu nie rozróżnia naprzykład cyfr i liczb — i przez wypuszczenie z przepisów w art. 88 wymienionych—normy art. 78 wydaje się w wysokim stopniu pożądanem.

*LEON SUMOROK*

# UNIFIKACJA
## PRAWA HIPOTECZNEGO

Zamieszczamy artykuł p. Leona Sumoroka, pisarza hipotecznego w Wilnie, jako pierwszy na łamach „Przeglądu Notarjalnego" ostatniego okresu przyczynek dyskusyjny do niezmiernie doniosłego zagadnienia kodyfikacji prawa hipotecznego w Polsce, które niebawem zresztą wysunie się na porządek dzienny w związku z pracami Komisji Kodyfikacynej. Wszechstronną wymianę zdań na pomieniony temat traktować będziemy, jako jedno z najważniejszych zadań pisma. *(Red.)*

Nie ulega wątpliwości, że ustawa hipoteczna, jak zresztą i inne ustawy, winna być jedna dla całej Polski. Do tej unifikacji należy dążyć, jednak nie bez zastrzeżeń.

Ustawa hipoteczna ma za swe zadanie ustalenie sposobu rejestracji praw rzeczowych do nieruchomości. Z tego określenia wynikają już pewne zastrzeżenia, a mianowicie, że do czasu ujednostajnienia prawodawstwa, określającego prawa rzeczowe, unifikacja ustawy hipotecznej będzie conajmniej przedwczesna. Bezcelowem nawet byłoby wydanie jednolitej ustawy hipotecznej zanim pozostają odrębne postanowienia co do praw rzeczowych, zanim nawet definicja tych praw pozostaje odrębna. W tych warunkach unifikacja mogła być jedynie zewnętrzną, bowiem to co w jednej dzielnicy nazywa się prawem rzeczowem i ma znaleźć miejsce w wykazie hipotecznym, w innej pozostaje po za tym wykazem, istota więc rzeczy pozostanie nieunifikowana. Odrębność dzielnicowa jeszcze zostanie pogłębiona przez ustawodawcę polskiego, który będzie zmuszony, uwzględniając różnice ustawodawstw cywilnych, wydać różne przepisy dla każdej z poszczególnych dzielnic.

Pożądanem byłoby nawet odwlec wydanie ustawy hipotecznej dla całej Polski do czasu pojawienia się jednolitego kodeksu cywilnego, bowiem nie tylko część ustawodawstwa cywilnego, dotycząca praw rzeczowych, posiada ścisły związek z ustawą hipoteczną, taki związek mniej lub więcej ścisły mają ustawy o zobowiązaniach, o zabezpieczeniu zobowiązań, ustawy o spadkobraniu, no i po części nawet prawo familijne.

Poza temi zastrzeżeniami natury merytorycznej należy wskazać, że przy wprowadzeniu nowego ustroju hipotecznego ulegną zmianie księgi hipoteczne i może nawet okaże się potrzeba zmiany tych ksiąg, co pociągałoby za sobą koszta i to dość znaczne.

Wreszcie jeszcze jedno zastrzeżenie. Wprowadzenie każdej nowej ustawy — to pewien wstrząs dla ludności. Ten argument ma szczególną wagę dla naszych Ziem Wschodnich, które nie znały do 1919 roku systemu hipotecznego i które przeżyły ustawodawstwa Komisarza Etapowego i Przyfrontowego, Komisarza Generalnego, Komisji Rządzącej Litwy Środkowej. To też ten wzgląd przemawia za tem, by wydać nową ustawę tylko wtedy, gdy jest ona konieczna i dojrzała, t. j. gdy będzie ona stanowiła prawdziwą unifikację, a nie jedynie wydanie przepisów noszących formalnie miano dla całej Polski.

Jako przykład racjonalnej wstrzęmięźliwości w pośpiechu unifikacyjnym można wskazać, że po przejściu do Niemiec Alzacji i Lotaryngji, pomimo wszelkich argumentów natury politycznej, pozostawiono tam dawny system hipoteki francuskiej. Stopniowo tylko po przeprowadzeniu w poszczególnych częściach tych prowincji kadastru wprowadzano na tych częściach system hipoteczny B.G.B. i to tak ostrożnie i powoli, iż od 1871 r. do końca wojny światowej, w wyniku której te prowincje wróciły do Francji, nie na całem terytorjum działały zasady hipoteki niemieckiej. Tę samą wstrzemięźliwość wykazali i Francuzi, którzy niewątpliwie dążyli i dążą do odniemczenia odzyskanego terytorjum. Pomimo jednak tej tak zrozumiałej dążności do dnia dzisiejszego w części Alzacji i Lotaryngji obowiązuje system wprowadzony na tych ziemiach przez Niemców (p. *Rene Morel: Le regime foncier d'Alsace et Lorraine).*

Za ideał uważam ujednostajnienie ustawy hipotecznej po wprowadzeniu całego kodeksu cywilnego i po przeprowadzeniu kadastru, unifikację zaś jednoczesną ustaw o prawach rzeczowych z ustawą hipoteczną przy uwzględnieniu kryzysu ekonomicznego jest tym minimum, od którego nie wolno odstąpić.

Pozatem jednem z pierwszych zadań przyszłego twórcy projektu ustawy hipotecznej winno być spisanie i usystematyzowanie ustaw i nowel wydanych dla poszczególnych części Polski tak przed jej zjednoczeniem, jak i potem, które częstokroć paczyły same zasady. Część tych ustaw niechybnie ulegnie skasowaniu, jednocześnie z prowadzeniem nowej ustawy, a skasowanie to w danym wypadku winno być nie ogólnikowe a nominatim, wobec tego że te przepisy rozsiane są po całem ustawodawstwie.

Powyższe zastrzeżenia dotyczą kwestyj unifikacji bez względu na to, jaką będzie przyszła ustawa hipoteczna.

Co do podstaw, na których będzie bazowana ta przyszła ustawa hipoteczna, mniemamy, że zbędnym byłby trud szukania całkiem nowych dróg i nie wzięcia za jej podwalinę jednego z obowiązujących obecnie systemów hipotecznych. Takie postawienie kwestji byłoby wadliwe przedewszystkiem dlatego, że nie należy zaniedbywać dorobku kulturalnego oraz wskazań historji, jak również że nasze systemy hipoteczne prawie zupełnie wyczerpują co do głównych zasad wszystko, co może być powiedziane w tej materji.

W Polsce mamy właściwie trzy odrębne systemy hipoteczne — niemiecki, austrjacki i polski z 1818 r. Wszystkie te systemy, jako twory ludzkie, mają swe braki, jednak waga gatunkowa tych braków jest różna i ta waga gatunkowa, zdaniem moim, winna rozstrzygnąć o wyborze tego systemu, który ma być podstawą przyszłej usawy ogólno polskiej.

Twórca projektów ogólnego polskiego prawa hipotecznego prof. Zoll, po przeprowadzeniu krytyki wszystkich obowiązujących u nas systemów hipotecznych, przychodzi do wniosku, że żaden z tych systemów nie może być przyjęty i usiłuje stworzyć nowy system. Śmiem twierdzić jednak, że w wyniku tych starań zjawia się nie nowy, lecz konglomerat systemów austrjackiego i niemieckiego.

Jak słusznie stwierdza prof. Zoll, system niemiecki ma tę kardynalną wadę, iż stanowi integralną część B.G.B., pozatem nosi zbyt silne cechy pedantycznej i ciężkiej mentalności niemieckiej.

System austrjacki posiada następujące kardynalne wady: księga gruntowa nie odzwierciadla całokształtu nieruchomości, pisemna poza księgowa procedura, pomieszanie trybu homologacyjnego z kontradyktoryjnym, skomplikowany i nie dosyć jasny system wpisów (wpisy stanowcze, wpisy tymczasowe, adnotacje i prenotacje), przedawnienie (§ 118), brak wskazówek o postępowaniu spadkowem, brak przejrzystości wykazu, brak pewności właściciela nieruchomości i prawa hipotekowanego, wreszcie kazuistyczność oraz powoływanie się niektórych paragrafów ustawy na przepisy prawa materjalnego i proceduralnego (§§ 9, 19, 21, 24, 29, 33, 39, 70 i inne).

System hipoteki z 1818 roku nie posiada tych wad co dwa poprzednie, nie jest on wolny od usterek, lecz jest nawskroś polski, jako oparty na konstytucjach z 1588, 1768 i 1775 r. i skomponowany genjalnie jak pod względem treści, tak też formy, przez tej miary Polaka, jakim był Wyczechowski. Naturalnie, że ten system, jako przeznaczony dla większej własności ziemskiej oraz własności miejskiej w miastach wojewódzkich, nie może zupełnie odpowiadać obecnym wymogom, należy jednak zaznaczyć, że obecnie przy udzielaniu kredytu długoterminowego i na mniejsze nieruchomości, a nawet przez niektóre banki przeważnie na te mniejsze nieruchomości różnica w tym względzie między większą i mniejszą własnością zmniejszyła się znacznie zarówno pod tym względem, że jeden i drugi właściciel ma do czynienia z tym samym bankiem z siedzibą w mieście wojewódzkiem, jak i dlatego, że obecnie o sile finansowej rostrzyga przeważnie nie obszar, a inne względy.

Jeszcze jeden argument, przemawiający za systemem hipotecznym z 1818 roku. System ten obowiązuje na obszarze województw centralnych i z małemi zmianami w województwach wschodnich na ogólnej powierzchni 262,2 tysięcy kil. kw., gdy tymczasem pod panowaniem systemu niemieckiego jest przestrzeń zaledwie 47,2 tys. kil. kw., a pod panowaniem austryjackiego województwa południowe — 79,2 tys. kil. kw.

Wszystkie te względy przemawiają za tem, że system z 1818 roku jest jedynym, który zasługuje na to, by stać się podwaliną systemu ogólno-polskiego.

Co do zasad przyszłego systemu, to, zdaniem moim, wbrew temu, co znajdujemy w projekcie prof. Zolla, zasada pewności właściciela dóbr winna nie tylko ulec osłabieniu, lecz przeciwnie — może być posunięta jak najdalej, tej zasadzie winny ustąpić wszystkie inne względy, nawet tak istotny jak obawa pokrzywdzenia prawdziwego właściciela.

Tak daleko posunięta zasada pewności hipotecznego właściciela znalazła swój wyraz w Australji, gdzie jedna z nowszych ustaw hipotecznych przewiduje utworzenie funduszu z odsetek opłat regulacji, celem odszkodowania prawowitego właściciela, który postradał swą własność z racji rygoryzmu systemu. Waga tej zasady została podkreślona i należycie umotywowana we wszystkich komentarzach i podręcznikach, nie miejsce więc tu na przytaczanie odnośnych argumentów. Nadmienię tu jedynie że Delegacja Komitetu Finansowego dla kredytu rolnego przy Lidze Narodów w swoim kwestjonarjuszu, sporządzonym 28 lutego 1931 roku, parokrotnie podkreśliła znaczenie zasady pewności właściciela hipotecznego dla rozwoju kredytu rolnego.

Taka sama pewność winna obowiązywać co do hipotek umownych. Należy więc przedewszystkiem skasować nominatim wszystkie te ustawy, które tę pewność podważają. Na tę kwestję również baczną uwagę zwraca wymieniony wyżej Komitet Finansowy.

Przy panowaniu wskazanych zasad, znajdujących swój wyraz w ustawie hipotecznej z 1818 roku, nie może być mowy o projektowanych przez prof. Zolla przedawnieniach, zamilczeniach i t. p.

Trzeba utrzymać zasadę ciągłości jawnych z wykazu właścicieli praw hipotekowanych, której urąga ust. hip. austryjacka (§ 22), jak również z pewnemi modyfikacjami zasadę postępowania spadkowego, znaną hipotece z 1818 roku.

Przyszła ustawa hipoteczna lub ustawa cywilna powinny ściśle określić, jakie prawa mają być wpisane do wykazu. Chodzi tu o bliższe określenie praw rzeczowych oraz wzbronienie w myśl zasady przejrzystości wykazu wnoszenia takich naprzykład praw nie mających nic wspólnego z prawami rzeczowemi, jak praw z umowy dzierżawnej, praw z aktów przyrzeczenia sprzedaży lub wyrębu lasu. W tym wypadku nie wolno stać na oportunistycznym punkcie widzenia Sądu Najwyższego, który orzekł, że te prawa są wpisywane i to nikomu nie szkodzi.

Następnie należałoby, posuwając jak najdalej zasadę pierwszeństwa, do minimum ograniczyć przywileje i hipoteki tajne, w tym względzie główna praca będzie polegała na przejrzeniu całego ustawodawstwa i skasowaniu tych ustaw, które stoją z tą zasadą w sprzeczności.

Co do techniki winna obowiązywać zasada możliwego uproszczenia, bez szkody jednak dla zasady pewności, oraz zasada przejrzystości wykazu, zupełnie pomyślnie rozstrzygnięta przez prawo z 1818 roku, lecz spaczona przez późniejszą praktykę. Dlatego też winny znaleźć miejsce w instrukcji dla pisarzy hipotecznych rozumne, lecz jak najdalej idące represje za uchybienia w tym względzie.

Są to tylko luźne uwagi co do zasad hipoteki polskiej. Te zasady najlepiej wprowadzą w życie i najwłaściwiej je zredagują starzy praktycy z b. Kongresówki przy współudziale kolegów z innych województw oraz przedstawicieli nauki, ścieranie się bowiem zdań sine ira et studio może wyjść jedynie na korzyść przyszłej ustawie i stworzyć chlubny pomnik prawodawczy, za który nie będzie musiał rumienić się w grobie — Wyczechowski.

*KAZIMIERZ ŻUROMSKI*

# OFERTY CO DO NIERUCHOMOŚCI

## KILKA UWAG DE LEGE FERENDA

W interesie nietylko Skarbu Państwa, ale i notarjuszów urzędujących w Zachodniej Polsce, zalecałoby się moim zdaniem w drodze bądź to ustawy, bądź to miarodajnego rozporządzenia lub regulaminu nałożyć na notarjuszów obowiązek przedkładania właściwym Urzędom Opłat Stemplowych wszelkich notarjalnie zeznanych ofert i cesji z ofert oraz pełnomocnictw, o ile akta te dotyczą nieruchomości, i to — podobnie jak przy spadkach i darowiznach — w możliwie najkrótszym czasie po ich sporządzeniu.

Jak bowiem doświadczenie lat ostatnich uczy, zachodzi w notarjatach tutejszych najwięcej wypadków tak zwanego „obejścia" ustawy stemplowej właśnie przy tego rodzaju ofertach i pełnomocnictwach.

Notarjusz, jako taki, ma po myśli artykułu 66 § 1 w związku z artykułami 64 i 65 prawa o notarjacie na żądanie stron obowiązek sporządzenia oferty, gdyż jest to czynność przewidziana w §§ 145, 147, 148 i nast. niem. kodeksu cywilnego, nie sprzeciwiająca się ani prawu, ani porządkowi publicznemu, ani dobrym obyczajom.

A jednak w ofertach kupna i sprzedaży nieruchomości kryje się poza nielicznemi wyjątkami niemal zawsze zamiar w akcie samym przez strony nieujawniony, względnie zatajony, bezprawnego odroczenia sobie w dowolny sposób opłaty stemplowej, wynoszącej nieraz tysiące, co — rzecz jasna — naraża Skarb Państwa razem wziąwszy na olbrzymie straty, chociażby tylko w samych niepobranych, względnie niezużytkowanych odsetkach od kapitału stemplowego.

Zachodzi tu pytanie, czy w takich wypadkach ponosi winę dokumentujący notarjusz?

W mojej dotychczasowej praktyce notarjalnej przy sporządzaniu dość licznych ofert, dotyczących nieruchomości, ostrzegałem zawsze ustnie i w akcie samym piśmiennie stawające strony przed ewentualnem oszustwem na szkodę Skarbu Państwa, zwracając im uwagę na to, że należy opłacić pełen stempel z tą chwilą, gdzie nabywca wchodzi w posiadanie ofiarowanej mu nieruchomości lub zapłaci chociażby część ceny kupna, lub wreszcie uzyska pełnomocnictwo od oferenta do dania sobie samemu powzdania. Czyniłem to nietyle po myśli ustawy, która pełną opłatę stemplową przewiduje dopiero przy zawarciu kontraktu nabycia nieruchomości, a więc przy przejęciu oferty (patrz art. 52 i 53 u. o. s.), lecz w myśl odnośnego życzenia Izby Skarbowej oraz orzeczenia N.T.A. z dnia 6 maja 1930 roku, L. Rej. 2609/28.

Mimo wszystko strony, pouczone przed pójściem do notarjusza przez pośredników, właściwy swój zamiar w bardzo licznych wypadkach świadomie zatajały, zapewniając, ustnie i piśmiennie, że oferent nie pobrał ani grosza na poczet ceny kupna, że przed przyjęciem oferty nie odda nieruchomości w posiadanie i nie udzieli przed tym terminem pełnomocnictwa do powzdania.

W takich wypadkach o winie notarjusza oczywiście nie może być mowy.

Powyżej cytowane orzeczenie N. T. A. z dnia 6 maja 1930 w motywach swych stwierdza m. in. wyraźnie, co następuje:

„W myśl art. 1 i 6 u. o. s. opłacie podlega dokument, stwierdzający zaistnienie pomiędzy kontrahentami stosunku prawnego, w danym dokumencie wyrażonego, przyczem ustalenie w tym kierunku charakteru dokumentu należy nie do strony kontraktującej, lecz do władzy, która w ocenie tej obowiązana jest rządzić się nie oświadczeniami stron lub redakcją kontraktu, lecz treścią kontraktu, względnie zbadaniem zamiaru stron".

Z motywów tych wynika, że do obowiązku spisującego ofertę notarjusza należy jedynie redakcja odnośnej oferty i zbadanie, czy zeznane w niej oświadczenia stron nie sprzeciwiają się prawu, porządkowi publicznemu i dobrym obyczajom, zaś ustalenie charakteru dokumentu, przeprowadzenie oceny warunków kontraktu, i ustalenie rodzaju dokonanej czynności prawnej oraz zbadanie zamiaru stron jest rzeczą właściwej władzy — w tym wypadku władzy stemplowej.

Dokumentujący notarjusz nie ma zresztą wogóle możności ustalenia prawdziwego zamiaru stron, o ile strony te przy sporządzaniu oferty lub pełnomocnictwa w błąd go wprowadzają, natomiast władze stemplowe dowiedziawszy się wcześnie i każdorazowo o sporządzeniu bądź to oferty, bądź to o cesji praw z oferty lub pełnomocnictwie w sprawach przeniesienia własności gruntów, mogą natychmiast, a przynajmniej zawczasu bezpośrednio przez własnych funkcjonarjuszów lub pośrednio przez urzędy gmin, w których dane nieruchomości są położone, ustalić prawdziwy, a zatajony w ofercie lub pełnomocnictwie zamiar, względnie rzeczostan.

Z tych wszystkich względów uważam za wskazane nałożenie na notarjuszów Ziem Polski Zachodniej na wstępie wspomnianego już obowiązku, który to obowiązek będzie o tyle nam miły, że nie będziemy już nigdy wchodzili w żadną kolizję z jednej strony z prawem o notarjacie — art. 64, 65, 66, zaś z drugiej strony z interesem Skarbu Państwa, narażonym na szkodę jedynie przez fałszywe zapewnienia, względnie zatajone zeznania stron do protokółu notarjalnego.

Dotychczasowe rewizje stemplowe odbywały się u notarjuszów w odstępach kilku lat, a zatem przeprowadzone na skutek takich rewizji ustalenia lokalne prawdziwego rzeczostanu w poszczególnych gminach są, jak z powyższego wynika, zwykle spóźnione i do wytępienia złego w samym zarodku niewystarczające.

# *Wśród czasopism prawniczych*

## KWALIFIKACJE NA STANOWISKO NOTARJUSZA.

W zeszycie pierwszym r. b. poznańskiego *Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego* ogłoszony został pod tytułem jak wyżej w nagłówku, krótki wywód p. Wacława Miszewskiego, sędziego Sądu Najwyższego, członka b. podkomisji notarjalnej Komisji Kodyfikacyjnej.

Autor zestawia przepisy prawa o notarjacie, dotyczące obsadzania stanowisk notarjuszów, a mianowicie art. 7, 8, 124 i 125 i ocenia postanowienia zasadnicze art. 7 w słowach następujących:

Wymienione w art. 7 warunki można nazwać warunkami normalnemi, które z reguły winny być przestrzegane i których celem jest postawienie urzędu notarjusza na wysokim poziomie zarówno pod względem przygotowania teoretycznego i praktycznego. W szczególności na podkreślenie zasługuje to ostatnie z uwagi na różnorodne dziedziny prawa, z któremi notarjusz musi się zapoznać gruntownie, aby mógł sumiennie i z pożytkiem spełniać swoje obowiązki. Wobec tego nie można odmówić słuszności stanowisku nowego prawa, które od kandydata na notarjusza wymaga, aby, oprócz studjów teoretycznych przynajmniej lat pięć w czsaie aplikacji faktycznie pracował w kancelarji notarjalnej pod bezpośrednim kierownictwem notarjusza (art. 58). Tą bowiem tylko drogą kandydat może opanować należycie dziedziny prawa, które jako notarjusz będzie musiał stosować.

Gdybyśmy się zatrzymali na przepisach art. 7, moglibyśmy śmiało powiedzieć, że przyszłość, oparta na tych przepisach, rokuje najlepsze rezultaty i da społeczeństwu prawdziwie wykwalifikowanych notarjuszów, zdolnych bez zastrzeżeń do wykonywania swego zawodu.

Po tem stwierdzeniu Autor uwydatnia odchylenia od zasady, ustalonej w art. 7, które znalazły wyraz w art. 8 § 1 i 125, a w szczególności w art. 8 § 2, i dochodzi do następującej konkluzji:

Z przeglądu przepisów, normujących system obsadzania stanowisk notarjuszów, można wyprowadzić wniosek, że, aczkolwiek nowe prawo w zasadniczych postanowieniach zmierza do wytworzenia typu notarjusza wykwalifikowanego należycie, jednak cały szereg odchyleń od tej zasady w dużej mierze osłabia osiągnięcie tego celu, otwiera bowiem dostęp do notarjatu kandydatom z różnych zawodów, które nie dają dostatecznego przygotowania do sprawowania funkcyj notarjusza.



# *Wśród książek*

Karol Werkowski. *Praktyka notarjalna i hipoteczna.* Warszawa, 1934.

Należymy wszyscy prawie do tego pokolenia — „animus meminisse horret“ — które akta dobrej woli zmuszone było spisywać poniewoli w języku obcym, wrogim.

Nic dziwnego przeto, że z owej epoki nie mamy zbiorów, nawet kompendjów tego rodzaju arcydzieł, które w sztucznej swej szacie śmiech w nas samych, a gniew u władców naszych budziły.

Trudne to były dla młodych prawników czasy. Skąd i jak zdobyć dobre schematy umów, by na tej kanwie snuć dalej nić usiłowań swych własnych.

Exeunt. Dziś mamy i akt schematy dość liczne. Zdawałoby się, jest w czem wybierać.

A jednak. Każdy zbiór taki zawsze prawie jest uzupełnieniem teorji prawa, na którą autor główny nacisk kładzie, a schematy umów traktuje, jako dodatek i nie ma już zwykle dość czasu i sił, aby zająć się niemi troskliwiej.

Autor „Praktyki notarjalnej i hipotecznej“ czyni inaczej. Cały i wszystek jest w swoich aktach — „totus in illis“. Zbrojny w wiedzę specjalną i długoletnie doświadczenie cyzeluje, jak snycerz, każdy akt zosobna.

Nie zbiera ze wzorów cudzych. To, co nam daje, jest jego własne, z jego pracy powstałe, własną myślą ożywione i na własnem doświadczeniu oparte. A że czas jego doświadczeń, to już nie lata, ale lat dziesiątki, że w pracy swojej nigdy nie ustawał, umiłowawszy ją szczerze, nie mógł dać mało.

Dał życia swego dorobek myślowy, pracy swej notarjalnej plon. Spełnił dobrze swoje zadanie, w kronikach notarjatu zapisał swe imię.

Czy w pracy tej żadnych braków niema? Tyle, co znaleźć się może w pracy dobrego specjalisty, co znaleźć się musi w każdej pracy ludzkiej. Inaczej nie byłoby postępu na świecie. „Qui sine peccato...“ Wolą jest Stwórcy wszech rzeczy, aby człowiek z wieków po wieki szedł coraz wyżej, myślał, pracował i tworzył, i aby materjału twórczego starczyło dla wszystkich po wieków wieki.

Pracujmy. W pracy tej naszej śnijmy twórczości sen złoty, który radością jest życia.

*Marjan Kurman.*

MARJAN KURMAN

# PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA POLSKIEGO

WCHODZĄCEGO W ZAKRES CZYNNOŚCI

## NOTARJALNYCH I HIPOTECZNYCH

ZA DRUGIE PÓŁROCZE 1933 R.
I UZUPEŁNIENIE ZA CZAS DO 1.I.1934 R.

ORAZ PRZEGLĄD ZA TENŻE CZAS

## ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO I. C.

*Kuratorzy nieletnich przy Sądach Grodzkich.* — (przekształcenie instytucji opiekunów sądowych). Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 grudnia 1933 roku, (Dz. Ust. 98/1933 poz. 760).

Przepis § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. w sprawie przekształcenia instytucji opiekunów sądowych na kuratorów nieletnich przy sądach grodzkich i przy sądach nieletnich (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 387) otrzymuje brzmienie następujące (§ : 1):

Wynagrodzenie płatnych kuratorów nieletnich wynosi miesięcznie: w Warszawie 200 złotych, w innych miejscowościach 175 złotych". (§ : 2).

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r.

*Lasu sprzedaż na wyrąb* nie wymaga formy piśmiennej i dla jej stwierdzenia dopuszczalny jest dowód ze świadków (S. N. I. C. z dn. 19 paźdz. 1932 Nr. 38/22).

*Leśnictwo.* — Rozporządzenie P-ta R-tej z d. 11 lipca 1932 r. (Dz. Ust. 67, poz. 622). Zmiany w rozporządzeniu P-ta R-tej z dnia 24 czerwca 1927 r. (Dz. Ust. 57, poz. 504), patrz art. 4.

*Lichwa pieniężna.* — Rozporządzenie Ministr. Skarbu i Sprawiedliwości z d. 11 lutego 1930 r. (Dz. Ust. Nr. 10, poz. 70) co do przedsiębiorstw, trudniących się czynnościami bankowemi. *Korzyści majątkowe nie mogą przewyższać 12%* (przepis ten *nie obejmuje* zwrotu kosztów porta, damna i opłat stemplowych oraz nie obejmuje prowizji obrotowej na rachunkach otwartego kredytu i bieżących, która jednak nie może przekraczać 1/4% od większej strony obrotu po potrąceniu od niej salda i pozycji frankowanych, albo 1/4% od salda początkowego danego okresu.

*Przy pożyczkach na zastaw ruchomości*, z wyjątkiem papierów wartościowych i towarów, korzyści majątkowe nie mogą przekraczać *12%* w stosunku rocznym tytułem procentów i prowizji od udzielanych pożyczek, oraz aż do odwołania 1% miesięcznie od sum udzielanych pożyczek, tytułem wynagrodzenia za ubezpieczenie przedmiotów zastawu, ich przerachowania i szacowania. (§ : 3).

*Licytacja — zgoda wierzycieli.* — Zgoda wierzycieli, *pozostawiających na hipotece sprzedanych dóbr swoje wierzytelności*, winna nastąpić przed upływem 14 dni od daty licytacji. (S. N. z dn. 28 kwietnia 1933 r. Nr. I. C. 277/33).

„ Nie powinien być dopuszczony do udziału w licytacji *pełnomocnik, który* chce działać w imieniu mocodawcy, lecz *nie wylegitymuje się szczególnem upoważnieniem do nabycia* danej nieruchomości; możliwość późniejszej akceptacji nabycia przez mocodawcę nie wyłącza ścisłego stosowania art. 1156 U. P. C. (S. N. z dn. 28 kwietnia 1933 r. Nr. I. C. 277/33).

„ *Gdy kilka osób staje do przetargu* celem nabycia nieruchomości na wspólną własność, dozwolone jest wciągnięcie do protokółu wzmianki, iż jedna z nich upoważniona została do czynienia postąpień, obowiązujących wszystkich. (S. N. z d. 28 kwietnia 1933 r. N. I. C. 277/33).

*Łowieckie prawo.* — Rozporządzenie Rol. i Ref. Rol. z dnia 9 listopada 1932 r. (Dz. Ust. Nr. 1, poz. 3). Uprawnienia Ministra Rolnictwa i Ref. Rol., zawarte w ustępie drugim art. 51 rozp. z d. 3 grudnia 1927 r. o prawie łowieckiem (Dz. Ust. 110, poz. 934), w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem P-ta R-tej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. Ust. 67, poz. 622), przekazuje się wojewodom.

„ — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz Ust. 67, poz. 622). Zmiany w rozporządzeniu P-ta R-tej z dnia 3 grudnia 1927 r. (Dz. Ust. 110, poz. 934) — patrz art. 5.

*Małżonkowie. Alimenty.* — Art. 191 i 192 K. C. P. Żona o tyle tylko może żądać od męża alimentów, o ile jednocześnie sama wykonywała swój obowiązek wspólnego pożycia małżeńskiego z mężem, albo też ewentualnie gdy opuszczenie wspólnego zamieszkania nastąpiło bez jej winy. (S. N. I. C. 1779/32 z dnia 6.VII.1933 r.).

*Miast rozbudowa.* — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 15 czerwca 1932 r. (Dz. Ust. 51, poz. 481) — zmiana rozporządzenia P-ta R-tej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast. (Dz. Ust. 42, poz. 372), a mianowicie art. 16 ust. 2 o pożyczkach krótkoterminowych.

„ — Uprawnienia *cudzoziemców* do *nabywania nieruchomości* w Polsce.

Cudzoziemiec, nabywający nieruchomość wbrew przepisom art. 6 Ustawy z 24 marca 1920 r. (Dz. U. 31 poz. 178 — tekst jednolity Dz. U. 24 poz. 202 z 1933 r.) nie jest uprawniony do zasłaniania się tem, że uzyska albo uzyskał później zezwolenie na nabycie, przyjęciu bowiem tego poglądu stoją na przeszkodzie: 1) wyraźny tekst art. 6 powołanej ustawy, który stanowczo wymaga uzyskania zezwolenia „przed wzięciem udziału w licytacji", jako nieodzownego warunku uprawnienia do uczestniczenia w przetargu, a zatem i do nabycia nieruchomości, i 2) względy procesowe, które nie pozwalają na to, aby wynik licytacji pozostawał w zawieszeniu i był zależny od ewentualnego uzyskania zgody na nabycie, czyli od faktu, co do którego niema pewności, że nastąpi. (S. N. I. C. 277/33 z dnia 28.IV.1933 r.).

*Niemieckie zakłady ubezpieczeń.* — Ustawa z dnia 18 marca 1933 r. (Dz. Ust. 22 poz. 169). Zmiany w rozporządzeniu z dnia 15 kwietnia 1931 r. (Dz. Ust. Nr. 33/1931 poz. 235).

*Notarjalna taksa.* — Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Skarbu o taksie notarjuszów, prowadzących licytację nieruchomości, egzekwowanych przez niektóre towarzystwa kredytowe ziemskie i miejskie oraz banki hipoteczne, działające na obszarze Małopolski i Ziem Zachodnich. (Dz. Ust. Nr. 98/1933, poz. 761).

*Notarjat.* — Prawo o notarjacie z dnia 27 paźdz. 1933 r. (Dz. Ust. Nr. 84, poz. 609) — wchodzi w życie 1 stycznia 1934 (z wyjątkiem art. 124 § : 2 i art. 144, które wchodzą zaraz).

*Notarjusze.* — Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 28 grudnia 1933 r. o trybie postępowania przy zwalnianiu notarjuszów trwale niezdolnych do służby. (Dz. Ust. 103 poz. 803).

Postępowanie w sprawie zwolnienia notarjusza ze stanowiska z powodu ułomności cielesnej albo z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych wszczyna prezes sądu apelacyjnego na wniosek prezesa właściwego sądu okręgowego lub rady notarjalnej, albo z inicjatywy własnej. (§ : 1).

Wniosek o wszczęcie postępowania oraz postanowienie prezesa sądu apelacyjnego, wszczynającego postępowanie, powinny zawierać uzasadnienie, wyjaśniające okoliczności z powodu których notarjusza należy zwolnić ze stanowiska.

O wszczęciu postępowania należy zawiadomić Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu okręgowego i radę notarjalną, a odpis postanowienia doręczyć interesowanemu notarjuszowi. (§ : 2).

Prezes sądu apelacyjnego wyznacza do przeprowadzenia postępowania przygotowawczego jednego z sędziów sądu apelacyjnego lub właściwego sądu okręgowego.

Postępowanie przygotowawcze ma na celu stwierdzenie, czy zachodzą warunki do zwolnienia notarjusza, określone w art. 12 § 1 pkt. 2) praw o notarjacie. (§ : 3).

Jeżeli powodem uznania notarjusza za niezdolnego do służby jest upadek sił umysłowych, należy przed rozpoczęciem postępowania przygotowawczego wyznaczyć interesowanemu notarjuszowi obrońcę z urzędu aż. do czasu ustanowienia przezeń obrońcy z wyboru.

Obrońcą może być notarjusz lub adwokat. (§ : 4).

Do stwierdzenia trwałej niezdolności do służby z powodu ułomności cielesnej albo upadku sił fizycznych lub umysłowych, należy powołać wojewódzką komisję lekarską pierwszej instancji, a gdy orzeczenie jej nie jest jednomyślne lub budzi wątpliwości — wojewódzką komisję lekarską drugiej instancji (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 302). (§ : 5).

Sędzia, prowadzący postępowanie przygotowawcze, wzywa notarjusza do stawienia się przed komisją lekarską celem poddania się badaniu.

Jeżeli notarjusz nie stawi się na wezwanie bez przyczyny usprawiedliwiającej, sędzia zawiadomi o tem prezesa sądu apelacyjnego celem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. (§ : 6).

Jeżeli postępowanie przygotowawcze nie stwierdziło warunków zwolnienia ze stanowiska, prezes sądu apelacyjnego umarza postępowanie oraz zawiadamia o tem Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu okręgowego i radę notarjalną, tudzież doręcza odpis postanowienia o umorzeniu postępowania interesowanemu notarjuszowi. (§ : 7).

W razie stwierdzenia warunków do zwolnienia notarjusza prezes zarządza przedstawienie wyników postępowania przygotowawczego notarjuszowi lub jego obrońcy, pozostawiając notarjuszowi termin dwutygodniowy do złożenia podania o zrzeczenie się stanowiska. (§ : 8).

Jeżeli notarjusz nie złoży w terminie podania o zrzeczeniu się stanowiska, prezes sądu apelacyjnego prześle akta postępowania wraz z swą opinją Ministrowi Sprawiedliwości. (§ : 9).

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 roku. (§ : 10).

*Notarjuszów księgi.* — Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości *z dnia 12 grudnia 1933 r. (Dz. Ust. 99/1933,* poz. 764).

*Jeżeli notarjusz wykonywa czynność z obniżeniem wysokości wynagrodzenia lub bezpłatnie* (art. 34 p. 6 pr. o not.) zapisuje w repertorjum sumę ustaloną w uchwale rady notarjalnej, bądź czyni odpowiednią wzmiankę o niepobraniu wynagrodzenia (§ : 5).

*Ogólna suma należności,* pobrana przez notarjusza, *powinna być nadto wymieniona słownie* w rubryce 4 repertorjum i stwierdzona podpisem wpłacającego (§ : 6).

*Repertorjum i księgę protestów prowadzi się według rocznych okresów kalendarzowych.* Rubryki sumuje się miesięcznie, przyczem pod sumą miesięczną należy wykazać poszczególne sumy dochodów budżetowych, wpłaconych w danym miesiącu do kasy skarbowej z powołaniem się na odpowiednie pokwitowania, oraz wyprowadzić ogólną wypłaconą sumę miesięczną i pozostałość na miesiąc następny.

Rachunek wpływów budżetowych będzie prowadzony według okresów budżetowych. (§ : 7).

*Do księgi przychodów i rozchodów* zapisuje się po stronie przychodu — sumy brutto wynagrodzenia notarjusza *z powołaniem* się *na pozycję odpowiedniej księgi,* po stronie zaś rozchodu — kwoty wydatków, związanych z pełnieniem urzędu notarjusza, *z powołaniem się na odpowiednie dowody.*

Wszystkie przychody i rozchody powinny być ujawnione w księdze *w porządku chronologicznym,* bieżąco i bez zaległości; księgę przychodów i rozchodów prowadzi się *według lat kalendarzowych,* sumuje sią zaś *miesięcznie.* (§ : 8).

*Omyłki* w księgach prostuje się przez zakreślenie błędnej treści zapisu *atramentem czerwonym* w ten sposób, aby zapis zakreślony mógł być *odczytany,* oraz przez wpisanie właściwej treści. (§ : 9).

Wszystkie księgi notarjuszów powinny być trwale oprawione i zesznurowane, a stronice ksiąg zaopatrzone w kolejne numery porządkowe. (art. 10).

Na podstawie repertorjum notarjusze sporządzają za każdy miesiąc sprawozdania o wpływach z opłat hipotecznych (wzór Nr. 6) w trzech egzemplarzach, z których jeden pozostaje u notarjusza, dwa zaś najdalej *dnia piątego* miesiąca następnego przedstawia się prezesowi sądu okręgowego. (§ : 12).

*Obywatelstwo polskie.* — Dla zastosowania § 45 rozp. walor. nie wystarcza sama teoretyczna możność nabycia obywatelstwa polskiego; trzeba aby został dopełniony zasadniczy warunek, mianowicie powrót do Państwa Polskiego na stałe zamieszkanie. (S. N. I. C. z 17 lutego 1933 Nr. I. C. 1575/32).

*Ochrona drobnych dzierżawców rolnych.* — Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Robót Rolnych z dnia 25 sierpnia 1933 r. (Dz. Ust. 69 poz. 516) z ogłoszeniem jednolitego tekstu ustawy z dnia 18 marca 1932 r. o wykupie gruntów, podlegających ustawie w przedmiocie *ochrony drobnych dzierżawców rolnych.*

*Ochrona lokatorów.* — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 29 marca 1932 r. Moratorjum dla bezrobotnych (Dz. Ust. 27/1932 poz. 253. Końcowy termin okresu, wymieniony w zdaniu ostatniem ust. 1 art. 23 ustawy o ochronie lokatorów, w roku 1932 ustala się na dzień 31 października.

„ — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 27 październ. 1933 r. Dz. Ust. Nr. 84, poz. 625 zmiana art 2 z d. 11 kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów — Dz. Ust. Nr. 39/1924, poz. 406) — dotyczą budynków, bę-

dących własnością Skarbu Państwa, a oddanych w zarząd i użytkowanie przedsiębiorstwom „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“.

„ Dopuszczalność umownego określenia wysokości i sposobu zapłaty komornego co do sklepów. Art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie lokatorów zabrania zawierania umów o wysokość i sposób zapłaty komornego co do mieszkań do czterech pokojów włącznie, nie zawiera zaś zakazu takiego co do sklepów. (S. N. I. C. 289/33 z dnia 25.IV.1933 r.).

*Odsetki od lokat* w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 listopada 1933 r. o najwyższych granicach odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach. (Dz. Ust. 94/1933 poz. 733).

*Odsetki od sumy hipotecznej, włączone do kapitału.* — *Odsetki* za przewidziany ust. 3 § 5 rozporządzenia waloryzacyjnego okres *zrównane* zostały *z kapitałem*, a wobec tego za nie, *jako* za *część kapitału hipotekowanego*, odpowiada z nieruchomości wobec wierzycieli nabywca nieruchomości. (S. N. I. z 19 stycznia 1933, Nr. I. C. 267/32).

*Opieka nad zabytkami.* — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 6 marca 1928 r. o opiece nad zabytkami uległo częściowej zmianie na zasadzie ustawy z dnia 25 stycznia 1933 r. (Dz. Ust. Nr. 10 poz. 62).

*Palestra.* — Rozporządzenie z d. 7 paźdz. 1932 r. (Dz. Ust. 86 poz. 733). — Prawo o ustroju adwokatury.

*Parcelacja.* — Ustawa z d. 13 lutego 1932 r. (Dz. Ust. 16 poz. 95) *o ujawnieniu hipotecznem zezwoleń na parcelację gruntów w formie* wpisu *ostrzeżenia* (adnotacji). W razie, gdy parcelacji ulega część nieruchomości, w ostrzeżeniu winny być wymienione obszar i szczegółowe oznaczenie gruntów, przeznaczonych na parcelację.

Ostrzeżenie to ma ten skutek, że wpisy, ujawnione po tem ostrzeżeniu, nie przechodzą na działki, nabyte w toku parcelacji, której ostrzeżenie dotyczy. Sumy wpłacone przez nabywców, zatwierdzonych przez urząd ziemski, na poczet ceny kupna parcelowanych gruntów mają ustawowe pierwszeństwo zaspokojenia z całej nieruchomości z równem między sobą pierwszeństwem przed wszystkiemi prawami, wpisanemi po ostrzeżeniu, jednak tylko do wysokości ceny sprzedażnej parcelowanego obszaru, zatwierdzonej w projekcie parcelacji (art. 2).

Wykreślenie ostrzeżenia lub ustąpienie pierwszeństwa na rzecz zapisów długu hipotecznego następuje na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego lub za zgodą tego urzędu na wniosek zainteresowanych osób. Zgoda okręgowego urzędu ziemskiego na wykreślenie ostrzeżenia nie jest potrzebna, o ile tytuł własności wszystkich gruntów, objętych parcelacją, przepisany został na nabywców (art. 3).

Ustawa niniejsza ma zastosowanie również do zezwoleń na parcelację, wydanych przed wejściem w życie tej ustawy (art. 4).

„ Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. Ust. 67 poz. 622). Zmiany w ustawie z d. 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. Ust. Nr. 1/1926 r. poz. 1) dotyczące parcelacji. — Patrz art. 17 wspomnianego rozporządzenia z dnia 11 lipca 1932 r.

„ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24 maja 1933 r. (Dz. Ust. 55 poz. 414) wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o użytkowaniu Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej w związku *z parcelacją gruntów państwowych*, dotyczące administracji przejściowej państwowych nieruchomości ziemskich, przeznaczonych do parcelacji, — należności za rozparcelowane grunty państwowe, — i właściwości władz.

„ — Scalanie. — Rozporządzenie Ministra Rol. i Ref. Rolnych z dn. 26 września 1932 r. (Dz. Ust. 92 poz. 795) w sprawie zmian w rozporządzeniu z d. 25 sierp. 1926 r. (Dz. Ust. 92 poz. 534) o uproszczeniach przy wykonywaniu parcelacji w związku z postępowaniem scaleniowem. Punkt 1 § : 1 zmieniony został w ten sposób, że decyzja okręgowego urzędu ziemskiego zastępuje zezwolenia na parcelację. W decyzji tej winny być wymienione osoby, którym mają być zgodnie z art. 15 sprzedane działki ziemi z podaniem dla każdej z tych osób rozmiaru działki lub też idealnej części przeznaczonego do parcelacji obszaru, przyczem może być wskazany sposób i zasady przeprowadzenia parcelacji. W punkcie 2 tegoż paragrafu wyrazy: „uzupełniających decyzji Ministra Reform Rolnych (punkt 1 niniejszego paragrafu)“ zastępuje się wyrazami „podanych w decyzji, wymienionej w punkcie 1 niniejszego paragrafu“.

Parcelacja w celu spłaty uciążliwych zobowiązań. — Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 r. (Dz. Ust. 55 poz. 42a) z ogłoszeniem jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie *segregacji wierzytelności na nieruchomościach* ziemskich, *parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań.*

*Pieczęcie.* — Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 1932 r. (Dz. Ust. 110 poz. 908). W rozporządzeniu z dnia 28 czerwca 1929 r. o pieczęciach urzędowych (Dz. Ust. 48 poz. 396) wprowadza się zmiany w przep. § : 2 i § : 3. Inne zmiany — ust. z dnia 14 marca 1933 r. (Dz. Ust. 29 poz. 246).

*Pieniężnego ustroju* zmiana. — Art. 14 Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 5.XI.1927 r. nie ma zastosowania, gdy strony same określiły, w jaki sposób ma być dokonane obliczenie sumy, podlegającej, zgodnie z umową, wypłacie w złocie lub w banknotach według wartości złota. (S. N. I. C. 1214/32 z dnia 31.VIII.1933).

*Podatek dochodowy.* — Rozporządzenie Prezydenta Rzpltej z dnia 21 paźdz. 1932 r. (Dz. Ust. 91, poz. 767) o zmianie niektórych postanowień ustawy o państw. podatku dochodowym (Dz. Ust. 58 poz. 411) co do tantjem i odwołań. (art. 1, 3, 25 i 73).

*Podatek gruntowy i przemysłowy.* — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 27 paźdz. 1933 r. o poborze nowego 10% dodatku do państwowego podatku gruntowego i przemysłowego, przypadającego od obrotów, osiąganych przez przedsiębiorstwa przemysłowe od I do V kategorji świadectw przemysłowych (część II lit. C. taryfy stanowiącej załącznik do artykułu 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. Ust. 17/1932 poz. 110). Dodatek ten nie będzie pobierany do dodatków samorządowych, ani też do 10% dodatku, wprowadzonego ustawą z dnia 12 lutego 1931 r. (Dz. Ust. Nr. 16 poz. 82).

*Podatkowe zaległości.* — Rozporządzenie Ministra Skarbu z d. 25 listopada 1933 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o ulgach w spłacie zaległości podatkowych (Dz. Ust. Nr. 94/1933, poz. 731).

*Porady prawne.* — Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 27 września 1933 r. (Dz. Ust. 75/1933 poz. 544), wydane co do § 5 w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie wykonania ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw.

*Praca.* — Jeżeli umowa o pracę nie została wyraźnie zawarta na okres próbny lub dla wykonania określonej roboty, to

taką umowę należy uważać za zawartą *na czas nieokreślony* (S. N. z dnia 8 listopada 1932 N. I. C. 47/32).

„ Początek biegu terminu miesięcznego do niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę z ważnej przyczyny. Art. 36 ust. 2 rozp. Prez. Rz. z dnia 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracow. umysł.

Prekluzyjny termin miesięczny przewidziany w ust. 2 art. 36 powyższego rozporządzenia liczy się dopiero od dnia, w którym pracownik po ustaniu choroby zgłosił się do pracy, a nie od dnia upływu 3-ch miesięcznego okresu choroby. S. N. I. C. 2545/32 z dnia 18.V.1933 r.

„ Wypowiedzenie umowy o pracę. Art. 13 i 21 rozp. z 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35 poz. 323) i 1134 K. C. Wypowiedzenie zawartej umowy o pracę lub części tejże winno być wyraźne i ujęte bądź w formę wymówienia ustnego, bądź też w formę piśmienną, nie może natomiast być milczące i wypływać z samego faktu niewypłacenia pracownikowi umówionego wynagrodzenia lub jego części. S. N. I. C. 2691/32 — 2693/32 z dnia 4.V.1933 r.

„ Wyliczenie przypadków, uprawniających pracodawcę do niezwłocznego rozwiązania umowy jest tylko przykładowe, a nie wyczerpujące, to też przyjąć należy, że pracodawca ma prawo rozwiązać umowę p rzypadku nieuczciwego postępowania pracownika w związku z wykonywaniem obowiązków pracy, przyczem bez znaczenia jest ta okoliczność, że zachowanie się pracownika nie było ze szkodą majątkową dla pracodawcy. (S. N. I. C. 406/33 z dnia 25.VII.1933 r.).

*Pracownicy fizyczni.* — Umowy zbiorowe. (Art. 1134 K. C.). Umowy zbiorowe, niepodlegające specjalnym przepisom prawnym, winny być oceniane z punktu widzenia przepisów obowiązującego prawa cywilnego. (S. N. I. C. 1625/32 i 1626/32 z dnia 15.III.1933 r.).

Pracownicy w przemyśle i handlu. — Rozporządzenie P-ta R-tej z dnia 27 paźdz. 1933 r. o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami, a pracownikami w przemyśle i handlu. (Dz. Ust. Nr. 82 poz. 604).

Pracy czas w przemyśle przewozowym (Dz. Ust. 103/1933 poz. 805), w zakładach leczniczych (Dz. Ust. 103/1933 poz. 806) pracowników tramwajów (Dz. Ust. 103/1933 poz. 807). Zezwolenia na niestosowanie przepisów o pracy.

*Przedawnienia* wierzytelności wekslowej zawieszenie. Bieg przedawnienia roszczeń z weksli dłużnika, korzystającego z odroczenia wypłat, należy uważać za zawieszony na czas trwania odroczenia; albowiem wobec przepisu art. 23 prawa o zapobieganiu upadłości, jako przepisu szczególnego, a przytem późniejszego od prawa wekslowego — przepisy art. 74 oraz 71 punkt b. prawa wekslowego nie mają w przypadku tym zastosowania. (S. N. C. I. 189/32 z dnia 28.VI.1933 r.).

*Przedawnienie. — Przepis prawny,* wprowadzający *przedawnienie,* któremu na podstawie dawnego prawa dany stosunek prawny nie podlegał, *może działać tylko na przyszłość,* czyli dopiero od chwili wejścia jego w życie może być liczony bieg wprowadzonego przezeń przedawnienia; ta sama zasada winna mieć zastosowanie w przypadku, gdy przepis prawny ustanawia nowy moment, od którego ma się bieg przedawnienia rozpoczynać. (S. N. Całej Izby Cywilnej z dnia 20 maja 1933 r. Nr. C. Prez. 18/33).

*Przedsiębiorstwo* „Polskie Koleje Państwowe". — Jednolity tekst rozporządzenia z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu tego przedsiębiorstwa. (Dz. Ust. 89/1930 poz. 705).

Przedsiębiorstwo „Polska Poczta, Telegraf i Telefon". — Jednolity tekst. (Dz. Ust. Nr. 105/1932 poz. 879).

„ Rozporządzenie Ministra Spr. z d. 24 grudnia 1930 r. (Dz. Ust. Nr. 94 poz. 731) w sprawie utworzenia przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" w zakresie rejestru handlowego. Zmiana art. 15 i dodanie art. 35a i 44 w rozporz. z dnia 22 kwietnia 1919 r. o rej. handl.

„ — Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 r. (Dz. Ust. 61/1932 poz. 576) w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe".

Przedsiębiorstwa rozrywkowe i teatralne. — Rozp. min. z dn. 28 grudnia 1933. — Dz. Ust. 103/1933 poz. 801 i 802.

*Przerachowanie.* — Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. (Dz. Ust. 73 poz. 532) w sprawie zniżki *przerachowanie niektórych długów rentowych.*

Upoważnia się okręgowe urzędy ziemskie do udzielania *zniżek przerachowania należności Skarbu Państwa z tytułu długów rentowych,* określonych w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 października 1927 r. o przerachowaniu długów rentowych (Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 879), do 21,5% skali, podanej w § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213). (§ : 1).

Zniżka będzie udzielona w stosunku do rat rentowych, płatnych po dniu 1 stycznia 1933 r. (§ : 1).

Podania dłużników rentowych o udzielenie zniżki przyjmowane będą przez właściwe okręgowe urzędy ziemskie do dnia 31 grudnia 1933 r. (§ : 5).

„ Niska wartość nieruchomości, na której pożyczkę zabezpieczono, może mieć znaczenie i przy przerachowaniu pożyczki. Może mieć znaczenie również i okoliczność, że nieruchomość dłużnika przeznaczoną została do wywłaszczenia ze zniesieniem wystawionych na niej budynków. (S. N. I. C. z 25 października 1932 I. C. 113/32).

„ *Należność z tytułu kary wadjalnej* podlega przerachowaniu w myśl ust. 1 § 3 rozp. walor., *według daty zawarcia umowy,* która to kara została ustanowiona.

Okoliczność, iż *strony* przy ustanowieniu wysokości kary *przewidywały spadek wartości* marki polskiej w okresie do dnia płatności kary, winna mieć zgodnie z ust. 2 § 28 rozp. walor. wpływ na określenie miary przerachowania, nie może jednak usprawiedliwić odstąpienia od podstawowych zasad waloryzacji, wyrażonych w ust. 1 § 3 rozp. walor. (S. N. z dnia 7 kwietnia 1933 r. Nr. I. C. 1049/32).

„ Przy *przerachowaniu odszkodowania za niedopełnienie zobowiązania* w terminie sąd władny jest przerachować je nawet według miary 100 procentowej. (S. N. I. z 31 października 1932, Nr. I. C. 1684/32 r.).

„ Przy *przerachowaniu należności z sumy hipotecznej w stosunku do dłużników osobistych,* którzy przestali już być właścicielami nieruchomości, na którą zaciągnęli pożyczkę, sąd może dostosować miarę przerachowania do wysokości sumy, jaką dłużnicy osobiście otrzymali przy sprzedaży nieruchomości. (S. N. z dnia 4 października 1932 r. Nr. I. C. 1166/32).

*(d. c. n.)*

## *Ruch osobowy*

### MIANOWANIA NOTARJUSZÓW W OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO WE LWOWIE

Mianowani zostali notarjuszami z pośród asesorów notarjalnych:
*Medwid Jan* — w Bursztynie;
*Sobol Antoni* — w Dobromilu;
*Szymusik Henryk* — w Brodach;
*Jezierski Adam* — w Busku;
*Mroczkowski Stanisław* — w Haliczu;
*Włodyka Jan* — w Podhajcach;
*Pniewski Mieczysław* — w Zaleszczykach;
*Teleśnicki Włodzimierz* — w Ustrzykach Doln.;
*Kowalski Bronisław* — w Birczy;
*Mosora Miron* — w Bohorodczanach;
*Leszczyński Józef* — w Borszczowie;
*Sielecki Stanisław* — w Janowie;
*Piątkiewicz Stanisław* — w Brzozowie;
*Tomkiewicz Antoni* — w Brzozowie;
*Janicki Zdzisław* — w Buczaczu;
*Ławrowski Roman* — w Budzanowie;
*Grenik Leon* — w Lutowiskach;
*Samolicki Józef* — w Dubiecku;
*Piątkiewicz Stanisław* — w Horodence;
*Kondziołka Emil* — w Medenicach;
*Skulski Tadeusz* — w Kopyczyńcach;
*Śliwiński Michał* — w Kopyczyńcach;
*Smolka Władysław* — w Kutach;
*Daniec Emil* — w Lesku;
*Wierzbicki Józef* — w Uhnowie;
*Sawicki Włodzimierz* — w Sadowej Wiszni;
*Pawluk Eugenjusz* — w Mielnicy;
*Polluk Kornel* — w Bolechowie;
*Vogel Stefan* — w Baligrodzie;
*Biliński Antoni* — w Nowem Siole;
*Kułaczkowski Władysław* — w Kosowie;
*Witkiewicz Franciszek* — w Niżankowicach;
*Lewicki Jerzy* — w Założcach;
*Milianowicz Józef* — w Tyśmienicy;
*Kielawa Bogusław* — w Starym Samborze;
*Kotełko Jan* — w Cieszanowie;
*Wolańczyk Wojciech* — w Sołotwinie;
*Czerkawski Roman* — w Żabiem;
*Dzierżek Franciszek* — w Tłustem;
*Jaworski Leon* — w Bukowsku;
*Magoński Antoni* — w Zbarażu;
*Korczyński Włodzimierz* — w Żółkwi;
*Zeuneg Adam* — w Potoku Złotym.

Mianowani zostali notarjuszami z pośród sędziów i prokuratorów:
*Kuryłowicz Włodzimierz*, em. sędzia okręg. — w Kamionce Strumiłowej;
*Janicki Eligjusz*, em. sędzia okręg. — w Stryju;
*Vogel Rudolf*, em. prokurator Sądu Okręg. w Stanisławowie — w Stanisławowie;
*Pollo Stefan*, em. wiceprokurator Sądu Okręg. w Stanisławowie — w Tłumaczu.

Mianowani zostali notarjuszami z pośród byłych notarjuszów:
*Stroński Zygmunt* — w Rożniatowie;
*Peszkowski Wacław* — w Zborowie.

*

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Poznaniu:
*Metelski Jerzy*, em. prokurator Sądu Okręg. w Gnieźnie — mianowany notarjuszem w Kaliszu (przy Wydz. Hip. Sądu Okręg);
*Łuński Eugenjusz*, em. wiceprezes Sądu okręg. w Płocku — mianowany notarjuszem we Włocławku.
W okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie:
*Wąsowicz Sławomir*, em. sędzia okręg. w Grodnie — mianowany notarjuszem w Dubnie.

### PRZENIESIENIA NOTARJUSZÓW W OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO WE LWOWIE

*Trzos Bolesław* — z Uhnowa do Lwowa (po not. Hołubie);
*Typrowicz Wawrzyniec* — z Przemyśla do Lwowa (po not. Szelewskim);
*Szefer Marjan* — z Sądowej Wiszni do Lwowa (na nowe stanowisko);
*Misky Eugenjusz* — z Żółkwi do Lwowa (na nowe stanowisko);
*Kędzierski Franciszek* — z Janowa do Brzeżan,
*Winnicki Wiktor* — z Lutowisk do Dobromila;
*Tymcik Włodzimierz* — z Dubiecka do Gródka Jagiellońskiego;
*Waydowicz Tadeusz* — z Halicza do Jarosławia;
*Mehrykowicz Aleksy* — z Medenic do Kałusza;
*Tarzyński Józef* — z Bolechowa do Mościsk;
*Höffner Jan* — z Baligrodu do Nadwórnej;
*Kokurewicz Mieczysław* — z Kosowa do Podhajec;
*Gincberg Ignacy* — z Niżankowic do Przemyśla;
*Kaliński Zenon* — z Założec do Przemyślan;
*Witwicki Stanisław* — z Ustrzyk Dolnych do Rawy Ruskiej;
*Bugno Alfred* — z Tyśmienicy do Rohatyna;
*Raś Edward* — ze Starego Sambora do Jarosławia;
*Grabowiecki Mieczysław* — z Żabiego do Stryja;
*Smal Piotr* — z Bukowska do Trembowli;
*Holzer Józef* — z Glinian do Winnik;
*Weissberg Henryk* — z Żurawna do Tarnopola.

*

W okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie:
*Głoszkowski Czesław*, po unieważnieniu decyzji w przedmiocie zwolnienia ze stanowiska notarjusza w Sempolnie, przeniesiony na stanowisko notarjusza w Łomży (przy Wydz. Hip. Sądu Grodzk.).
W okręgu Sądu Apelacyjnego w Wilnie:
*Kuźmicki Wacław* — z Dawidgródka do Szczuczyna koło Lidy.

*

*Kuczyński Stefan*, notarjusz w Kaliszu, b. Prokurator Sądu Okręgowego w Kaliszu, zmarł dnia 27 stycznia r. b.

## *Wydawnictwa nadesłane*

*Prawo o notarjacie*, opracował Dr. Maurycy Allerhand, profesor Uniwersytetu J. K. we Lwowie, adwokat, członek Komisji Kodyfikacyjnej. Lwów, „Kodeks", sp. wyd. z ogr. odp. — Do istniejących już opracowań prawa o notarjacie przybył obecnie komentarz prof. Allerhanda, poprzedzony wstępem ogólnym, rzuconym na tło historji instytucji notarjatu i charakterystyką porównawczą polskiego prawa o notarjacie. Do cennej pracy prof. Allerhanda będziemy mieli okazję powrócić.

Adam Daniel Szczygielski. *Polska ustawa kartelowa w świetle wyroku sądu kartelowego.* Warszawa, 1934. Skład główny: „Bibljoteka Prawnicza".

*Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny.* Wyszedł z druku 1-szy zeszyt 1934 r. „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego". Na treść zeszytu składają się: Artykuły: Prof. St. E. Rappaport: „Tendencje rozwojowe prawa karnego międzynarodowego"; prof. B. Winiarski: „Przyczynek do rozważań nad stosunkiem prawa międzynarodowego do prawa rzymskiego"; prof. A. Peretiatkowicz: „Reforma studjów prawniczych"; prof. A. Heydel: „Mierzenie elastyczności popytu"; C. Łagiewski: „Polskie przedsiębiorstwa państwowe"; prof. L. Waściszewski: „Charakterystyka społeczno - demograficzna ludzi pracy, dotkniętych gruźlicą". — Przegląd piśmiennictwa: 69 recenzyj i sprawozdań krytycznych z zakresu prawa, ekonomji i socjologji oraz bogata bibljografja odnośnej literatury polskiej i obcej. — Przegląd zobowiązań międzynarodowych Polski, przez prof. J. Makowskiego. — Kronika ustawodawcza. — Sądownictwo: Przegląd orzecznictwa karnego i cywilnego Sądu Najwyższego dla wszystkich ziem polskich. Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego. — Kronika gospodarcza i socjalna.



## KOMITET WSPÓŁPRACY PRAWNICZEJ Z KRAJAMI SŁOWIAŃSKIEMI

Otrzymaliśmy następujące pismo okólne połączonych Prezydjów Stałej Delegacji Zrzeszeń i Inst. Prawn. i Polskiej Komisji Współpracy Prawn. Międz w sprawie likwidacji Polskiego Komitetu Wykonawczego I Zjazdu Prawników Państw Słowiańskich oraz utworzenia Komitetu Współpracy Prawniczej z krajami słowiańskiemi.

Do

Członków Prezydjum oraz Członków Polskiego Komitetu Wykonawczego I Zjazdu Prawników Państw Słowiańskich.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić, że powołany czasowo do życia w dniu 1 września 1933 Polski Komitet Wykonawczy I Zjazdu Prawników Państw Słowiańskich, zgodnie z postanowieniem specjalnej narady Prezydjum Stałej Delegacji Zrzeszeń i Instytucyj Prawniczych oraz Prezydjum Polskiej Komisji Współpracy Prawniczej Międzynarodowej, został w dniu 10.XII.1933, po wykonaniu swych zadań zamknięty. Prezydjum P. K. W. złożyło sprawozdania w dn. 24 września w Krakowie i w dn. 7 października w Warszawie, w obecności polskich uczestników Zjazdu. Przyjęto przytem do wiadomości, że odtąd inicjatywa dalszej organizacji Zjazdów Prawników Słowiańskich spoczywa wyłącznie w ręku prof. U. J. Dr. Władysława Kazimierza Kumanieckiego, jako powołanego w tym celu przez I Zjazd w Bratislawie. Ponadto stwierdzono, że w związku z powołaniem do życia organizacji Zjazdów Prawników Państw Słowiańskich uległy narazie zawieszeniu przygotowania do III-go Zjazdu Prawników Polskich, wyznaczonego uprzednio na r. 1934 w Krakowie.

Równocześnie z zamknięciem Polskiego Komitetu Wykonawczego I Zjazdu Prawników Państw Słowiańskich, Prezydjum Stałej Delegacji oraz Prezydjum Komisji Współpracy Prawniczej Międzynarodowej powołały do życia Komitet Współpracy Prawniczej z krajami słowiańskiemi, mający na celu rozwój bezpośrednich stosunków świata prawniczego Polski z prawnikami tych krajów.

Skład Komitetu jest następujący: Prof. Karol Lutostański— Przewodniczący (z urzędu, jako Przewodniczący Rady Głównej Stałej Delegacji); Prof. Emil Stanisław Rappaport — Zast. Przewodniczącego (z urzędu, jako Prezes Polskiej Komisji Współpr. Prawn. Międz.); Sędzia S. N. Konrad Berezowski — Sekretarz Generalny (z urzędu, jako Przewodniczący Komisji III Stałej Delegacji); Sędzia Stanisław Rudnicki — Sekretarz Administracyjny; Dr. Stanisław Borowski — Sekretarz-Redaktor protokółu; Sędzia Kazimierz Fleszyński, Adw. Wacław Łypacewicz, Adw. Helena Wiewiórska — członkowie.

Siedziba Komitetu mieści się w Biurze Głównem Stałej Delegacji i Komisji Współpracy Prawniczej Międzynarodowej w gmachu Sądu Najwyższego (Warszawa, Pl. Krasińskich 5, gmach Sądu Najwyższego). Bieżącą korespondencję w sprawach zlikwidowanego Polskiego Komitetu Wykonawczego I-go Zjazdu Pr. P. Sł., (rozrachunki z Sekretarjatem Generalnym I-go Zjazdu co do składek, rozesłanie zapowiedzianego „Pamiętnika I-go Zjazdu" i t. d.) prowadzić odtąd będzie wyżej wskazane Biuro Polskiej Komisji Współpracy Prawniczej Międzynarodowej.

# SPIS NOTARJUSZÓW W PAŃSTWIE
# WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 1.I. 1934

## IZBA NOTARJALNA
## OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO W POZNANIU

### SĄD OKRĘGOWY W BYDGOSZCZY

| | |
|---|---|
| Bydgoszcz | Drwięga Michał |
| | Esden-Tempski Stanisław |
| | Meissner Jan |
| | Nieduszyński Czesław |
| | Typrowicz Władysław |
| Inowrocław | Gryziecki Mikołaj |
| | Trampler Wojciech |
| Koronowo | Kosidowski Lucjan |
| Kcynia | Różalski Józef |
| Łobżenica | Latanowicz Zygmunt |
| Łabiszyn | Pytel Franciszek |
| Margonin | Płachciński Aleksander |
| Nakło | Knach Jan |
| Strzelno | Dzik Franciszek |
| Szubin | vacat |
| Wyrzysk | Stasiński Bohdan |
| Żnin | Bross Marjan |
| | Dunajski Stefan |

### SĄD OKRĘGOWY W CHOJNICACH

| | |
|---|---|
| Chojnice | Morże-Czernic Bronisław |
| | Radwański Mieczysław |
| Starogard | Marczak Jan |
| | Popiel Franciszek |
| Czersk | Smólski Wawrzyniec |
| Kościerzyna | Reif Ferdynand |
| | Kamiński Roman |
| Sępolno | Gracz Alfred |
| Tczew | Łukanowski Edmund |
| Tuchola | Piskozub Zygmunt |

### SĄD OKRĘGOWY W GDYNI

| | |
|---|---|
| Gdynia | Chudziński Henryk |
| | Heidrich Edward |
| | Jackowski Edward |
| Kartuzy | Krygowski Kazimierz |
| Puck | Janicki Stanisław |
| Wejherowo | Czarnecki Stefan |

### SĄD OKRĘGOWY W GNIEŹNIE

| | |
|---|---|
| Gniezno | Lauterer Edmund |
| | Mielcarek Józef |
| Mogilno | Rosada Stefan |
| Trzemeszno | Szymański Kazimierz |
| Wągrowiec | Bernsdorf-Melanowicz Leonard |
| | Myszkowski Henryk |
| Witkowo | Gutthy Stanisław |
| Września | Ertel Tadeusz |
| | Kaczorowski Tadeusz |

### SĄD OKRĘGOWY W GRUDZIĄDZU.

| | |
|---|---|
| Grudziądz | Kolasiński Eugenjusz |
| | Kopka Antoni |
| | Kurowski Witold |
| Gniew | Połtowicz Franciszek |
| Nowe | Gauza Czesław |
| Świecie | Brzeski Adam |
| | Buczkowski Czesław |

### SĄD OKRĘGOWY W KALISZU

| | |
|---|---|
| Kalisz | BrUśnicki Feliks |
| | Głowacki Franciszek |
| | Metelski Jerzy |
| | Winczakiewicz Edmund |
| | Wyganowski Karol |
| | Zawadzki Bolesław |
| | Żułkwa Mikołaj |
| Błaszki | Bliziński Aleksander |
| Dąbie | Fraszczyk Jan |
| Izbica | Zaborowski Jan |
| Koło | Rakowski Tomasz |
| | Wielecki Wacław |
| Konin | Landi Juljusz |
| | Miller Edwin |
| Kleczew | Blenau Stanisław |
| Pyzdry | Wojciechowski Bolesław |
| Sempolno | Kulesza Zygmunt |
| Sieradz | Łempicki Juljan |
| Słupca | Szeluto Apolinary |
| Turek | Szymański Tomasz |
| Uniejów | Bagiński Bronisław |
| Warta | Russocki Karol |
| Wieluń | Kleindinst Ludwik |
| | Różycki Wacław |
| Wieruszów | Miemiec Franciszek |
| Zduńska Wola | Komorowski Antoni |
| Zagórów | Zdanowicz Stanisław |
| Złoczew | Frycz Józef |

### SĄD OKRĘGOWY W OSTROWIU

| | |
|---|---|
| Ostrów Wlkp. | Nykiel Kazimierz |
| | Podejma Franciszek |
| Bojanowo | Gąsiorowski Zygmunt |
| Gostyń | Agopszowicz Mikołaj |
| Jarocin | Kazowski Józef |
| | Mróz Feliks |
| Kępno | Kędzierski Konrad |
| | Gantkowski Adam |
| Koźmin | Dulęba Zbigniew |
| Krotoszyn | Pawłowski Jan |
| Odolanów | Baranowski Henryk |
| Ostrzeszów | Iwański Jan |
| Pleszew | Perz Edward |
| Rawicz | Borkowski Juljan |
| | Faralisz Franciszek |

### SĄD OKRĘGOWY W POZNANIU

| | |
|---|---|
| Poznań | Chmielewski Czesław |
| | Garliński Jarosław |

| | |
|---|---|
| Poznań | Jawornik Karol |
| | Jeszke Witold |
| | Korczyński Edward |
| | Nowosielski Zygmunt |
| | Piechocki Stefan |
| | Prądzyński Witold |
| | Sławski Jan |
| | Żuromski Kazimierz |
| Chodzież | Unruh Karol |
| Czarnków | Korytowski Edward |
| Grodzisk Wlkp. | Niebieszczański Olgierd |
| Kościana | Rozwadowski Tadeusz |
| Leszno | Wojdon Wojciech |
| | Wyżykowski Stanisław |
| Międzychód | Kliszczyński Tadeusz |
| Nowy Tomyśl | Łukawski Stanisław |
| Oborniki | Szołdrski Marjan |
| Pobiedziska | Wąsik Witold |
| Pniewy | Wosik Józef |
| Rogoźno | Zakrzewski Franciszek |
| Śmigiel | Żmidziński Marjan |
| Śrem | Janusz Karol |
| Środa | Burdajewicz Antoni |
| | Stachowiak Wincenty |
| Szamotuły | Kierski Józef |
| Wieleń n. Notecią | vacat |
| Wronki | Dutkiewicz Tadeusz |
| Wolsztyn | Jarysz Stanisław |
| | Klauziński Stanisław |
| Zbąszyń | Meysner Józef |

SĄD OKRĘGOWY W TORUNIU

| | |
|---|---|
| Toruń | Nalazek Józef |
| | Sobolewski Stanisław |
| | Zakrzewski Jan |
| Aleksandrów | Herman Norbert |
| Brodnica | Stopiński Jan |
| Brześć Kujawski | Kowerski Bronisław |
| Chełmno | Michalski Bolesław |
| Chełmża | Wyszkowski Władysław |
| Czerników | Chełmicki Ludwik |
| Dobrzyń n. W. | Gąszczołowski Aleksander |
| Działdowo | Wyrwicz Jan |
| Kowal | Giziński Teodor |
| Kowalewo | Braziewicz Włodzimierz |
| Lidzbark | Giziński Włodzimierz |
| Lipno | Hecht Karol |
| | Paszyński Zdzisław |
| Lubawa | Jarzęcki Aleksander |
| Nieszawa | Kaczkowski Edmund |
| Nowemiasto n. Drw | Domagała Ludwik |
| Radziejów | Iwaszkiewicz Konstanty |
| Wąbrzeźno | Ostrowski Henryk |
| | Szust Zenon |
| Włocławek | Kaczmarski Eugenjusz |
| | Łuński Eugenjusz |
| | Walicki Piotr |





REDAKTOR: *MARJAN KURMAN.*
WYDAWCA: *IZBA NOTARJALNA OKRĘGU SĄDU APELACYJNEGO W WARSZAWIE*
*W osobie Zygmunta Hübnera, Prezesa Rady Notarjalnej w Warszawie.*

Drukarnia Braci Drapczyńskich, Warszawa, Piusa Nr. 15